

ادعای فساد مالی گسترده و زندگی شاهانه در زندان هرات

به تازگی شورش در زندان مرکزی هرات، هشت کشته و حدود ۱۷ زخمی برجای گذاشت. بر مبنای معلومات که یک مقام معتبر در زندان هرات، نیروهای امنیتی تازه نفس با اوج گرفتن درگیری میان زندانیان و نگهبانان زندان، اطراف محبس را برای مهار شورش محاصره و از خارج زندان به داخل گلوله باری کردند. اطلاعاتی که برخی زندانیان با فعالان مدنی هرات در میان گذاشته اند، نشان می دهد که علت اصلی وقوع درگیری، تخریب اتاق های «ویژه لوی آی پی» بود که غیرقانونی و در بدل پرداخت پول، در اختیار برخی زندانیان سرمایه دار قرار داشته است. سیدشرف سادات، از فعالان مدنی هرات، در صحبت با روزنامه ۸ صبح می گوید بر اساس ادعای برخی زندانیان، اتاق های ویژه در بدل ۷۰ تا ۳۰ هزار افغانی در اختیار افراد واسطه دار و سرمایه دار گرفته بود، اما سایر زندانیان در این مورد اعتراض کرده اند. به گفته ی او، اطلاعاتی زندانیان به فعالان مدنی نشان می دهد...

۳

پس از رایزنی دولت و طالبان؛

قطر تسهیل کننده شد

۳

نخستین جشنواره ی فیلم ملی «لاجورد» تا یک ماه دیگر در کابل بر گزار می شود

۲

پر تگاه های سقوط

در سال های اخیر بارها اتفاق افتاده است که رهبری حکومت، طالبان را به چالش شرعی فرا بخواند. در ماه جوزای سال ۱۳۹۷، صدها نفر از علمای دینی از سراسر کشور با هماهنگی دولت در کابل جمع شدند و در مورد جنگ افغانستان فتوا صادر کردند. علمای دینی در آن فتوا با آوردن تعدادی از آیات قرآن و احادیث، جنگ افغانستان را ناروا خواندند.

۴

ثبت ۶۶ مورد تازه ابتلا به کرونا

۸ صبح، کابل: وزارت صحت عامه روز جمعه، نهم عقرب از ثبت ۶۶ مورد تازه ابتلا به کرونا خبر داده است. این نتیجه در ۲۴ ساعت گذشته از آزمایش ۱۶۹ نمونه ی مشکوک به کرونا به دست آمده است. در یک شبانه روز گذشته یک مورد فوتی ناشی از ابتلا به کرونا نیز ثبت شده است. شمار بیمارانی که در ۲۴ ساعت بهبود یافته اند، به ۱۶ تن می رسد. به این ترتیب، شمار کل مبتلایان به کرونا در افغانستان به ۴۱ هزار و ۳۳۴ تن رسیده است. از این میان، ۳۴ هزار و ۲۵۸ تن بهبود یافته و یک هزار و ۵۳۳ تن جان باخته اند. در حال حاضر، پنج هزار و ۵۴۳ بیمار کرونایی در کشور فعال هستند.

موانع فرهنگی اشتغال زنان

در حاکمیت حبیب الله کلکانی، ارزش های دینی و غیرت افغانی دوباره فضای اجتماعی را برای فعالیت زنان مسدود ساخت و زنان از حق تعلیم و مشارکت در حوزه ی عمومی محروم شدند. بعد از کشته شدن کلکانی، نادر خان که یک شخص مذهبی و تنگ نظر بود با کمک سران قبایل و ورحانیون محافظه کار بر اریکه ی قدرت تکیه زد. او روزنه هایی را که در دوران امان الله خان بر روی زنان باز شده بود، دوباره بسته کرد.

۸

خدمات امنیتی چهار میدان هوایی بزرگ کشور به یک شرکت اماراتی واگذار شد

خدمات زمینی و تکنولوژی با اداره هوانوردی ملکی افغانستان را فرصتی برای همکاری بیشتر تر نهادهای دو کشور عنوان کرده است. رئیس جمهور غنی نیز در سخنانی امضای این قراردادها را «واقعا استراتژیک» خوانده و گفته است: «روابط نیک تاریخی و سیاسی میان افغانستان و امارات متحده عربی را می توان مشارکت کامل همکاری های اقتصادی نام گذاشت.» به گفته رئیس جمهور، افغانستان سرمایه های بزرگی در میدان های هوایی دارد، اما این ظرفیت ها شناسایی نشده است. غنی گفته است که افغانستان به میدان های هوایی به حیث زیربنای مهم نگاه می کند و میدان های

۸ صبح، کابل: خدمات امنیتی میدان هوایی بین المللی کابل، هرات، بلخ و قندهار به شرکت «G42» امارات متحده عربی واگذار شده است. در کنار این، مدیریت عملیاتی، سیستم سازی، خدمات زمینی و تکنولوژی این چهار میدان هوایی نیز به این شرکت اعطا شده است. قراردادهای اعطای این پروژه ها عصر روز پنجشنبه، هشتم عقرب در حضور رئیس جمهور غنی در ارگ ریاست جمهوری امضا شد. محمد قاسم وفایی زاده، رئیس اداره هوانوردی ملکی و منصور المنصوری، رئیس شرکت «G42» این قراردادها را امضا کرده اند. ارگ ریاست جمهوری در مورد ارزش این قراردادها جزئیات نداده است. عطالله نصیب، رئیس واحد تسهیل سرمایه گذاری گفته است که همکاری با بخش های هوانوردی ملکی امارات متحده عربی، بنا بر هدایت رئیس جمهور غنی در جریان سفرش به این کشور آغاز شده است. منصور المنصوری، رئیس شرکت «G42» امارات متحده عربی امضای سه قرارداد در بخش خدمات امنیتی، مدیریت عملیاتی، سیستم سازی،

نخستین جشنواره‌ی فیلم ملی «لاجورد» تا یک‌ماه دیگر در کابل برگزار می‌شود

اصل بین‌افغانی مذاکرات حفظ شود

طبق گزارش‌هایی که طی یکی دو روز اخیر از دوحه رسیده، قطر به عنوان «تسهیل‌کننده/ تسهیل‌گر» مذاکرات بین‌افغانی صلح انتخاب شده است. این اقدام توسط نمایندگان دو طرف هم‌زمان با سفر زلمی خلیل‌زاد به دوحه رسانه‌ای شده است. خلیل‌زاد هفته‌ی گذشته برای ترغیب نمایندگان دولت و طالبان به ادامه مذاکرات، رهسپار دوحه شده بود.

مذاکرات بین‌افغانی صلح در ۲۲ سنبله امسال با میزبانی قطر آغاز شد. نمایندگان دولت و طالبان، پیش از ورود به مذاکرات اصلی، بر سر تعیین کارشویه مذاکرات دچار اختلاف شدند و در نتیجه، مذاکرات مقدماتی آن‌ها دچار بن‌بست شد. به این ترتیب، دو طرف زیر فشار افکار عمومی از یک طرف و فشار امریکا از جانب دیگر، نیاز دیدند تا بن‌بست مذاکرات مقدماتی را با گزینش تسهیل‌کننده/ تسهیل‌گر بشکنند. پس از بحث‌های بسیار، سرانجام قرعه فال به نام قطر افتاد و این کشور با موافقت دو طرف، تسهیل‌کننده مذاکرات بین‌افغانی صلح انتخاب شد. کشور امیرنشین قطر پیش از این در منازعات داخلی بسیاری از کشورها به عنوان میانجی عمل کرده است که از جمله می‌توان به منازعات دارفور سودان و گروه‌های فلسطینی فتح و حماس اشاره کرد. قطر هم‌چنان از قیام‌های معروف به بهار عربی در کشورهای نظیر لیبیا و سوریه نیز حمایت کرده است. این کشور کوچک با جمعیت چیزی بیش از دوونیم میلیون نفر، با بازی در این نقش‌ها، سعی کرده است به عنوان یک بازی‌گر فعال در سطح جهان ظاهر شود.

طبق آن‌چه گزارش شده، قطر گزینه پیشنهادی طالبان برای تسهیل‌گری مذاکرات صلح افغانستان بوده است. این کشور در کنار آن که رابطه با پیشینه با طالبان دارد، یگانه کشوری در جهان است که از دفتر سیاسی این گروه میزبانی می‌کند. قطر، حکومت طالبان را طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ میلادی در افغانستان به رسمیت نشناخته بود. این کشور، با این وصف، پس از سقوط رژیم طالبان، خانه دوم آن دسته از اعضا و سران طالبان بود که شامل تحریم‌ها و تعزیرات بین‌المللی نبودند و برای زندگی آسوده به آن کشور رفته بودند. طبیعی است که قطر برای طالبان اهمیت ویژه‌ای در تسهیل مذاکرات دارد.

به همین شکل، رابطه قطر با امریکا هم یک رابطه نزدیک و طولانی است. شروع روابط دیپلماتیک دو کشور به دهه هفتاد قرن بیستم بازمی‌گردد. دامنه این روابط بعدتر به همکاری‌های اقتصادی و نظامی نیز کشیده شد. قطر در کنار تأمین بخشی از نفت مورد نیاز امریکا، میزبان پایگاه نظامی این کشور نیز است. به همین دلیل، قطر میزبان چندین دور مذاکره امریکا و طالبان نیز بود. به این ترتیب، جای تردیدی نیست که امریکایی‌ها هم در انتخاب قطر به عنوان تسهیل‌کننده مذاکرات بین‌افغانی صلح، نقش تعیین‌کننده داشته‌اند.

از سوی دیگر روابط دیپلماتیک افغانستان و قطر از گذشته زیاد طولانی برخوردار نیست. سفارت قطر در کابل برای اولین بار در سال ۱۳۹۸ گشایش یافت. سفارت افغانستان در دوحه اما سال‌ها پیش‌تر از آن فعال بود. قطر جدای از مباحث مربوط به صلح، قبلاً در بخش تکثیر پرندگان کم‌باز در ولایت غربی فراه با افغانستان کار کرده است. این کار توسط یک شرکت قطری به نام «الغرافه» انجام شده است.

با توجه به این موارد، در مرحله کنونی، بسیار مهم است که نقش تسهیل‌گری قطر در روند مذاکرات بین‌افغانی صلح به صورت واضح تعریف و عمومی شود. تا این جای کار صرفاً می‌دانیم که قطر به عنوان تسهیل‌کننده مذاکرات بین‌افغانی صلح انتخاب شده است، اما حدود و چهارچوب نقش تسهیل‌گری این کشور تا هنوز روشن نیست. ابهام‌زدایی از این امر کمک می‌کند تا افکار عمومی افغانستان نسبت به نقش بی‌طرفانه و تسهیل‌گری سازنده قطر مطمئن شود.

از جانب دیگر باید تأکید کرد که مذاکرات صلح در قطر یک روند بین‌افغانی است. نقشی که در این وسط برای کشور میزبان در نظر گرفته شده است، نباید به هیچ صورتی اصل بین‌افغانی بودن این مذاکرات را تحت شعاع قرار دهد. برای قطری‌ها همین نقش کافی است که تنها بستر ادامه مذاکرات را بدون دخالت در محتوای آن فراهم کنند و واگذاری هر نقش دیگری به آن‌ها می‌تواند اصالت بین‌افغانی بودن این مذاکرات را آسیب بزند.

مسوولان جشنواره‌ی افغان فلم می‌گویند که قرار است برای نخستین‌بار جشنواره‌ی ملی زیر نام «لاجورد» در کابل برگزار شود. قرار است این جشنواره به حمایت

میردال احمد حسینی

دولت از اول ماه قوس الی دهم ماه قوس سال جاری برگزار شود. در این جشنواره ده‌ها فلم از سینماگران افغان به نمایش گذاشته می‌شود و برای بهترین‌های که از سوی داوران مسابقه گزینش می‌شوند، تندیس لاجورد اهدا می‌شوند. سهیلا اکبری، از مسوولان برگزاری این جشنواره گفت: این نخستین جشنواره‌ی فلم ملی افغانستان است که به حمایت دولت برگزار می‌شود. خانم اکبری تصریح کرد که این جشنواره از اول قوس الی دهم ماه قوس سال جاری در کابل برگزار می‌شود و در آن ۵۵ فلم از سینماگران افغانستان به نمایش گذاشته می‌شود. این فلم‌ها دارای ژانرهای داستانی، مستند و انیمیشن است. به گفته‌ی او، این فلم‌ها در بخش‌های داستان بلند، کوتاه، مستند بلند و کوتاه و انیمیشن به نمایش و به رقابت گذاشته می‌شوند.

خانم اکبری تصریح کرد که این فلم‌ها در سه‌بخش رقابت، جانبی و تکمیلی به نمایش گذاشته می‌شوند. به گفته‌ی او در بخش نخست، فلم‌های ساخت هنرمندان افغانستان به رقابت گذاشته می‌شود و پس از گزینش هیأت داوران، به بهترین‌ها جایزه‌ی «تندیس لاجورد» اهدا می‌شود. وی افزود که در بخش دیگر تکمیلی آن، فلم‌های است که توسط هنرمندان

کشورهای دیگر ساخته شده اما موضوعات آن مرتبط به افغانستان است. او بیان داشت که این فلم‌ها شامل رقابت نمی‌شوند و تنها برای اشتراک‌کننده‌گان به نمایش گذاشته می‌شود.

مریم جهان‌بین، مسوول برگزاری جشنواره‌ی لاجورد نیز بیان داشت که این نخستین جشنواره‌ی است که به حمایت دولت افغانستان برگزار می‌شود. پیش از این، جشنواره‌های دیگر نیز در سطح کشور برگزار شده، اما جشنواره‌ی لاجورد به حمایت دولت و به هم‌کاری برخی از رسانه‌های مطرح کشور همانند روزنامه هشت صبح، تلویزیون یک و تمدن در کابل راه‌اندازی خواهد شد. گفتنی است که تلویزیون یک از جمله‌ی همکاران اصلی و از برگزارکننده‌گان جشنواره لاجورد است. او هدف از برگزاری این جشنواره را ایجاد یک فضای رقابتی سالم میان هنرمندان عنوان کرد. وی افزود که با برگزاری چنین جشنواره‌ها سینماگران مورد حمایت قرار می‌گیرند. او گفت: «ما امیدوار هستیم که با برگزاری این جشنواره‌ها سینما و تولیدات هنری افغانستان را به معرفی بگیریم.»

خانم جهان‌بین به روزنامه ۸صبح گفت که در این جشنواره به فلم‌سازان و هنرمندان افغانستان دو ماه و بیست روز فرصت داده شده‌اند تا بتوانند فلم‌های‌شان را برای رقابت در جشنواره‌ی لاجورد نامزد کنند. وی بیان داشت که تاکنون ۵۵ فلم در ژانرهای مختلف برای رقابت در این جشنواره نامزد شده‌اند. به گفته‌ی او اثرهای که در این جشنواره فرستاده می‌شود، از سوی هیأت گزینش مشاهده شده و سپس ۵۵ اثر برای رقابت انتخاب می‌شوند. خانم جهان‌بین بیان داشت که سپس هیأت داوران، بهترین‌ها

عضویت افغانستان در سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی رفع تعلیق شد

و تأمین شفافیت در پروسه اعطای قراردادهای و جوازها اصلاحات اعمال شده است.

طبق اعلام وزارت معادن و پترولیم، با رفع تعلیق عضویت در افغانستان در سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی، بخشی از تعهدات جینوا عملی شده است.

سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی نیز گفته است که افغانستان به رغم چالش‌ها بسیار می‌تواند به شفافیت دست یابد.

یکی از این چالش‌ها معدن‌کاری غیررسمی برشمرده شده است.

طبق معلومات سازمان بین‌المللی ابتکار صنایع استخراجی، افغانستان سالانه ۴۵ میلیون دالر از استخراج معادن درآمد به دست می‌آورد، اما تخمین زده می‌شود، بیش از شش برابر آن در اثر معدن‌کاری نظارت‌نشده و در مقیاس کوچک ضایع می‌شود.

با این حال، تا ۲۸ اپریل سال ۲۰۲۲ میلادی به افغانستان فرصت داده شده است تا شفافیت در اجرای استندهای سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی را برطرف کند.

۸صبح، کابل: سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی تعلیق عضویت افغانستان در این سازمان را برداشته است.

طبق اعلام این سازمان، پس از اعتبارسنجی دوم، افغانستان در اجرای استندهای سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی پیش‌رفت‌هایی چشم‌گیر داشته است.

این پیش‌رفت‌ها در بخش اعطای جوازنامه‌ها، قراردادهای، اصلاح شرکت‌های دولتی و هزینه‌های نیمه مالی به دست آمده است.

افغانستان از سال ۲۰۱۰ میلادی به این سو عضو سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی است.

عضویت افغانستان یک سال پیش به دلیل تکمیل نکردن شرایط اعتباردهی، به تعلیق درآمده بود. وزارت معادن و پترولیم در گذشته خواستار اعتباردهی زودهنگام شده بود.

در اعلامیه وزارت معادن و پترولیم که به مناسبت رفع تعلیق عضویت افغانستان در سازمان بین‌المللی ابتکار شفافیت در صنایع استخراجی نشر شده، آمده است که در بخش در تصدی‌ها

را گزینش و جایزه‌ی تندیس لاجورد را اهدا می‌کنند. او خاطر نشان کرد که جشنواره‌ی لاجورد بخش تکمیلی نیز دارد. خانم جهان‌بین گفت که این بخش مختص به فلم‌سازان افغان و غیرافغان است. وی بیان داشت که در بخش تکمیلی، فلم‌های کسانی که نمی‌خواهند فلم‌شان به رقابت گذاشته شود، نمایش داده می‌شود.

محتوای این فلم‌ها در رابطه به افغانستان است. از سوی دیگر وی در رابطه به سینمای کشور گفت که تاکنون هنرمندان و حوزه‌ی سینما کم‌تر مورد توجه نهادهای دولتی و غیردولتی قرار گرفته‌اند. خانم جهان‌بین خاطر نشان کرد که سینمایی افغانستان آن‌چنانی که باید و شاید مورد توجه قرار می‌گرفت، نگرفته است. با این همه وی تصریح کرد که در این بخش نباید تنها دولت را مورد انتقاد قرار داد. خانم جهان‌بین افزود که سکتور خصوصی و رسانه‌های کشور نیز باید هم‌گام شوند و در این راستا سهم بگیرند.

در عین حال وی برگزاری چنین جشنواره‌ها را در راستای ترغیب، حمایت و تشویق سینماگران موثر خواند. او گفت که به صورت کلی جشنواره‌های فلم یک فرصت خوبی برای معرفی سینماگران است.

گفتنی است که سال گذشته جشنواره‌ی فلم «زنان هرات» در کابل و شماری از ولایات برگزار شد. در آن جشنواره نیز ده‌ها فلم از ۳۳ کشور جهان در بخش مسابقه و نمایش برگزیده شده بود. در جشنواره‌ی فلم زنان هرات، فلم‌هایی از کشورهای امریکا، افغانستان، ازبیکستان، ایران، هند، ترکیه، فرانسه، کانادا، اسپانیا، روسیه و شماری دیگر از کشورهای جهان به نمایش گذاشته شد.

سخنگوی والی سمنگان در یک حادثه ترافیکی جان باخت

۸صبح، کابل: صدیق عزیز، سخنگوی والی سمنگان در یک حادثه ترافیکی در شهر ایبک، مرکز این ولایت جان باخته است.

منیرحیمی، سخنگوی پولیس سمنگان روز جمعه، نهم عقرب، به روزنامه ۸صبح گفت که این حادثه ترافیکی ساعت ۱۱:۰۰ پنج‌شنبه‌شب رخ داده است. به گفته او، عزیز هنگامی که از یک مراسم عروسی به سوی خانه‌اش باز می‌گشت، دچار حادثه ترافیکی شده است. موتر حامل او با یک موتر باربری کلان برخورد کرده است.

در این حادثه یک کارمند مستوفیت ولایت سمنگان زخمی شده است. صدیق عزیز از چندسال به این سو، سخنگوی والی سمنگان بود.

پس از رای ذنی دولت و طالبان؛

قطر تسهیل کننده شد

مواردی اشاره نشده است که نمایانگر تلاش فرستاده ویژه امریکا برای کاهش خشونت‌ها باشد.

هم‌زمان با تعیین قطر به عنوان تسهیل کننده، برخی از آگاهان معتقد اند که این تصمیم به تحریک امریکا انجام شده است و این کشور می‌خواهد که با استفاده از این اصطلاح، در روند مذاکرات صلح بین‌افغانی نفوذ کند. سیداکبر آغا، عضو سابق گروه طالبان به روزنامه ۸ صبح گفت که قطر هرچند یک کشور عربی است، اما این کشور از سوی امریکا پیشنهاد شده و مقامات امریکایی تلاش می‌کنند که از طریق این کشور در گفت‌وگوهای کنونی دخیل باشد. به باور وی، امریکا در رهایی زندانیان طالبان نقش اساسی داشته است و اکنون نیز با افزایش خشونت‌ها در کشور، می‌خواهد که دوباره اثرگذاری‌اش را ثابت سازد. این عضو سابق گروه طالبان افزود که مذاکرات بین‌افغانی بیش‌تر از تسهیل کننده به میانجی نیاز دارد، اما میانجی نباید از گزینه‌های خارجی انتخاب شود، زیرا همه کشورها در این روند منافع‌شان جست‌وجو می‌کنند. این در حالی است که رحمت‌الله نبیل، رییس پیشین امنیت ملی نیز از سودجویی‌های قطر، پاکستان و امریکا در مذاکرات بین‌افغانی سخن گفته و تصریح کرده است که طالبان، پاکستان و امریکا برای میزبانی قطر از این مذاکرات و تسهیل آن، امتیازاتی را در نظر گرفته‌اند.

گفتنی است که از آغاز مذاکرات بین‌افغانی حدود یک‌ونیم ماه می‌گذرد، اما دو طرف هنوز کارشویه مذاکرات را نهایی نکرده‌اند. طالبان بر تعیین توافق‌نامه صلح این گروه با امریکا به عنوان مبنای گفت‌وگوهای صلح تأکید دارند، اما هیأت دولت با آن مخالف است. رییس جمهور غنی نیز پیش‌تر تصریح کرده است که طالبان از تعیین قرآن و شریعت به عنوان مبنای مذاکرات ابا می‌ورزند و توافق‌نامه صلح دوحه را ترجیح داده‌اند. هیأت دولت در آخرین دیدار با طالبان، گزینه‌هایی از جمله قطع‌نامه لویه‌جرگه مشورتی صلح را برای ضمیمه شدن با توافق‌نامه دوحه پیشنهاد کرده، اما این گزینه‌ها قناعت هیأت طالبان را فراهم نکرده است.

تصمیم برای تعیین تسهیل کننده در حالی گرفته می‌شود که زلمی خلیل‌زاد، فرستاده ویژه امریکا برای صلح افغانستان در قطر حضور یافته است. گروه طالبان روز چهارشنبه، هفتم عقرب تأیید کردند که اعضای هیأت مذاکره‌کننده این گروه با آقای خلیل‌زاد و اسکات میلر، فرمانده عمومی نیروهای امریکایی و ناتو در افغانستان در دوحه دیدار کرده است. محمدنعیم، سخنگوی هیأت مذاکره‌کننده طالبان با نشر رشته توییت‌هایی گفته است که در این دیدار، پیرامون توافق‌نامه صلح امریکا و طالبان بحث شده و دو طرف بر تطبیق کامل و بهتر همه ماده‌های آن تأکید کرده‌اند. برخی از منابع در هیأت مذاکره‌کننده دولت نیز تأیید می‌کنند که فرستاده ویژه امریکا با اعضای این هیأت دیدار کرده است. در این دیدار پیرامون موارد اختلافی و راه‌حل آن بحث شده است. آقای خلیل‌زاد در حالی سفرش به منطقه را آغاز کرد که از ادامه خشونت‌ها در کشور ابراز ناهمبندی کرده و گفته بود که در پیچه صلح برای همیشه باز نمی‌ماند. با این حال، در این دیدارها بر

کرده‌اند. دو منبع معتبر در دوحه روز جمعه، نهم عقرب به روزنامه ۸ صبح گفتند احتمال دارد که این موضوع در روزهای آینده به گونه رسمی از سوی دو طرف اعلام شود. پیش از این، منابع به ۸ صبح گفته بود که قطر از سوی گروه طالبان به عنوان تسهیل کننده مذاکرات بین‌افغانی پیشنهاد شده است. از امریکا، آلمان، ناروی، اوزبیکستان، اندونزی و سازمان ملل متحد به عنوان سایر گزینه‌ها نام برده می‌شد و دولت ترجیح داده بود که دو تا سه کشور این مسوولیت را عهده‌دار شوند. بدین ترتیب، قطر مسوولیت دارد که با تسهیل روند مذاکرات، از تاخیر در گفت‌وگوها جلوگیری کرده و زمینه‌ی حضور دو طرف در میز مذاکره را فراهم کند. پیش از این، اعضای هیأت دولت و طالبان روی تعیین مبنای فقهی برای حل بن‌بست‌های احتمالی مذاکرات و هم‌چنان تعیین توافق‌نامه صلح دوحه به عنوان مبنای مذاکرات اختلاف نظر داشتند. این اختلاف‌ها سبب شد که هیأت مذاکره‌کننده دولت و طالبان برای کم‌تر از دو هفته هیچ دیداری نداشته باشند.

پس از روزها گفت‌وگو میان اعضای هیأت دولت و طالبان در دوحه، سرانجام دو طرف قطر را به عنوان تسهیل کننده مذاکرات برگزیدند. منابع در دوحه تأیید کردند که از میان چندین گزینه، قطر از سوی

حسین بهار

دو طرف به عنوان «تسهیل کننده» رای تأیید گرفته است. هر چند هیأت مذاکره‌کننده دولت و طالبان در این باره به گونه رسمی چیزی نمی‌گویند، اما منابع احتمال می‌دهند که این موضوع در روزهای آینده به گونه رسمی از سوی دو طرف همگانی شود. بر اساس معلومات منابع، تسهیل کننده زمینه را برای حضور دو طرف در روی میز فراهم می‌کند تا از تاخیر و شکست در گفت‌وگوها جلوگیری شود. پیش از این، طرف‌ها با تعیین کشور سوم به عنوان «میانجی» مخالفت کرده بودند. این گام در حالی برداشته می‌شود که اعضای هیأت دولت و طالبان در جریان روزهای گذشته با فرستاده ویژه امریکا برای صلح افغانستان دیدار و گفت‌وگو کرده‌اند. هر چند خلیل‌زاد بحث روی کاهش خشونت را از دلایل سفرش به دوحه خوانده بود، اما بر اساس معلومات، روی این موضوع آن‌چنانی تأکید نشده است و تنها پیرامون مسایل اختلافی و راه‌حل آن بحث و گفت‌وگو شده است. با این حال، آگاهان معتقد اند که قطر یکی از گزینه‌های مورد اعتماد امریکا در مذاکرات بین‌افغانی است و این کشور تلاش دارد که برخلاف توقع طرف‌ها، زیر نام «تسهیل کننده» در مذاکرات نفوذ کند.

در ادامه مذاکرات بین‌افغانی، منابع می‌گویند که هیأت مذاکره‌کننده دولت و طالبان پس از یک سلسله گفت‌وگوها، روی قطر به عنوان تسهیل کننده توافق

ادعای فساد مالی گسترده و زندگی شاهانه در زندان هرات

او کارمندان زندان‌ها را عاملان انتقال مواد مخدر به داخل زندان‌ها عنوان نموده و افزوده بود، پیش از این تصور می‌شد که پای‌وازان در انتقال مواد مخدر به داخل زندان نقش داشته‌اند، اما با اجرای قرنطین، مشخص شد که کارمندان زندان‌ها از عاملان اصلی انتقال مواد مخدر می‌باشند. به گفته‌ی او، فساد نیز به صورت گسترده در بخش‌های گوناگون زندان‌ها از جمله در بخش غذا و استفاده از وسایط زندان‌ها وجود دارد، اما مسوولان زندان مرکزی هرات، چندی پیش در یک نشست خبری، ادعاها در مورد وجود فساد در این مرکز را بی‌اساس دانسته و رد کرده بودند. مقام‌های محلی در هرات می‌پذیرند که درگیری میان زندانیان و نیروهای امنیتی، از شام چهارشنبه آغاز و تا ساعت چهار صبح پنج‌شنبه، ادامه داشته است. ریاست صحت عامه هرات تأیید می‌کند که در جریان درگیری، شماری از کارمندان امنیتی زندان در اثر لت‌وکوب زندانیان، زخم برداشته‌اند. داکتر عارف جلالی، سرطبیب شفاخانه حوزه‌ی هرات در صحبت با روزنامه ۸ صبح می‌گوید که برخی زخمیان این رویداد برای درمان به شفاخانه حوزه‌ی هرات منتقل شدند. به گفته‌ی او، در میان هشت قربانی رویداد، یک تن به دلیل برخورد مرمی کشته شده و دلیل کشته شدن هفت تن دیگر نیز اشیای نامعلوم خوانده شده است. پیش‌تر، اداره زندان‌ها تصریح کرد که چهار تن به دلیل شلیک نیروهای امنیتی کشته شده‌اند.

زندان هرات در یکی از شلوغ‌ترین مناطق این شهر و نزدیک دهه مرکز اداری و مناطق مسکونی موقعیت دارد. درگیری چند ساعته بین زندانیان و گلوله‌باری شدید در اطراف آن، سبب نگرانی هراتیان شد و سیدوحید قتالی، والی هرات، شخصا برای برهم خوردن آرامش مردم، از هراتیان معذرت‌خواهی کرد. این زندان دارای شش بلاک جداگانه برای نگهداری زندانیان، مرکز آموزش حرفه‌وفن و برخی تأسیسات دیگر است. طی سال‌های اخیر بارها در مورد طرح انتقال زندان از مرکز شهر به نزدیکی میدان هوایی هرات سخن گفته شد، اما در نبود زیرساخت‌های مناسب و آغاز نشدن کار عملی ساخت زندان جدید، این طرح تاکنون عملی نشده است.

تصریح کرد که زندانیان در آغاز شب بر کارمندان زندان حمله کردند و سپس با شکستن درب بلاک پنجم، به سایر بلاک‌ها هجوم بردند. آقای بایانی گفت که نیروی ضد شورش در صحن زندان حضور یافته، اما سرانجام از فرماندهی پولیس هرات برای مهار این شورش کمک گرفته‌اند. او افزود که در پی مهار این شورش، چهار زندانی توسط شلیک کشته و چهار زندانی دیگر با استفاده مواد مسکن قوی مسموم شده‌اند. وی افزود که این مواد به گونه قطره‌ای برای تسکین درد بیماران مواد مخدر در زندان داده می‌شد و این چهار زندانی نیز به عنوان بیمار معتاد زیر مداوا بوده‌اند. فرهاد بایانی می‌گوید که حدود ۱۷ زندانی دیگر در جریان این شورش زخمی شده‌اند. افزون بر این، هفت کارمند زندان نیز زخمی شده‌اند که از این میان، وضعیت یک تن آنان وخیم است. وی اما تصریح کرد که این اداره بررسی‌هایش پیرامون این شورش را ادامه می‌دهد. پیش از این، مسوولان اداره تنظیم امور زندان‌ها در یک نشست خبری از وجود فساد اداری، فروش و استفاده مواد مخدر و آزارواذیت جنسی در زندان‌ها پرده برداشته و هم‌زمان اعلام کرده بودند که نابسامانی‌های موجود را به صورت بنیادین حل خواهند کرد. احمدراشد طوطاخیل، رییس اداره تنظیم امور زندان‌ها، در ماه ثور سال روان خورشیدی، طی یک نشست خبری در کابل گفت که از سال‌های گذشته به این‌سو استفاده از مواد مخدر، فروش و قاچاق آن در بین زندانیان وجود داشت و در حال حاضر نیز وجود دارد.

به تازگی شورش در زندان مرکزی هرات، هشت کشته و حدود ۱۷ زخمی برجای گذاشت. بر مبنای معلومات که یک مقام معتبر در زندان

محمد امین نیکخواه

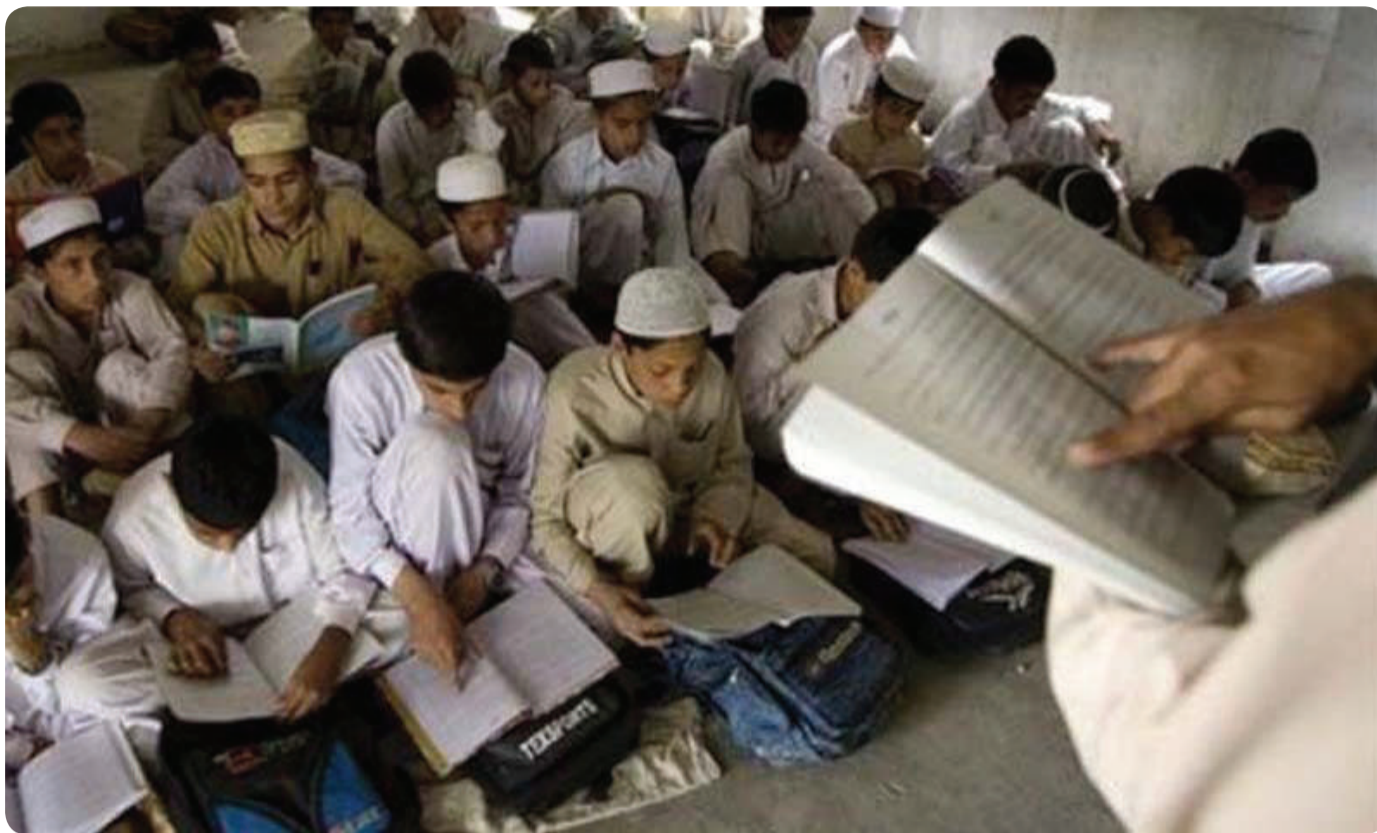
هرات، نیروهای امنیتی تازه‌نفس با اوج گرفتن درگیری میان زندانیان و نگهبانان زندان، اطراف محبس را برای مهار شورش محاصره و از خارج زندان به داخل گلوله‌باری کردند. اطلاعاتی که برخی زندانیان با فعالان مدنی هرات در میان گذاشته‌اند، نشان می‌دهد که علت اصلی وقوع درگیری، تخریب اتاق‌های «ویژه‌لوی‌آی‌پی» بود که غیرقانونی و در بدل پرداخت پول، در اختیار برخی زندانیان سرمایه‌دار قرار داشته است.

سیداشرف سادات، از فعالان مدنی هرات، در صحبت با روزنامه ۸ صبح می‌گوید بر اساس ادعای برخی زندانیان، اتاق‌های ویژه در بدل ۳۰ تا ۷۰ هزار افغانی در اختیار افراد واسطه‌دار و سرمایه‌دار گرفته بود، اما سایر زندانیان در این مورد اعتراض کرده‌اند. به گفته‌ی او، اطلاعاتی زندانیان به فعالان مدنی نشان می‌دهد که یک روز پیش از وقوع شورش در زندان مرکزی هرات، وسایل رفاهی اتاق‌های ویژه از سوی کارمندان امنیت ملی و نگهبانان زندان جمع‌آوری شده بود.

از دید فعالان مدنی هرات، شکایت‌های زیادی از فساد اداری در زندان هرات وجود دارد و تخت‌های خواب، وسایل رفاهی مانند تلویزیون، یخچال، وسایل گرمایشی و تلفن‌های همراه، در بدل پرداخت پنج تا ۱۵ هزار افغانی در اختیار زندانیان قرار می‌گیرد. یک منبع معتبر در کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در گفت‌وگو با روزنامه ۸ صبح می‌پذیرد که به احتمال بسیار زیاد، علت اصلی شورش در زندان مرکزی هرات، فساد اداری و اعتراض زندانیان به ایجاد اتاق‌های ویژه در بلاک پنجم زندان بوده است.

به گفته‌ی منبع، قرار است هیأتی از کمیسیون مستقل حقوق بشر، برای بررسی علت و چگونگی وقوع درگیری در زندان هرات، کارش را امروز شنبه، دهم میزان، آغاز کند و افزون بر این یک کمیسیون مشترک نیز در همین زمینه به فعالیت آغاز کرده است. در مورد علت آغاز درگیری روایت‌های متفاوت و ضدونقیض وجود دارد، برخی زندانیان مدعی‌اند که در پی جمع‌آوری تلفن‌های موبایل، تلویزیون، یخچال و برخی وسایل رفاهی از برخی اتاق‌های ویژه در بلاک پنجم، زندانیان

پرتگاه‌های سقوط

“

در سال‌های اخیر بارها اتفاق افتاده است که رهبری حکومت، طالبان را به چالش شرعی فرا بخواند. در ماه جوزای سال ۱۳۹۷، صد‌ها نفر از علمای دینی از سراسر کشور با هماهنگی دولت در کابل جمع شدند و در مورد جنگ افغانستان فتوا صادر کردند. علمای دینی در آن فتوا با آوردن تعدادی از آیات قرآن و احادیث، جنگ افغانستان را ناروا خواندند.

اسماعیل احساس

دوران سلطنت و نظم سنتی

سلطنت در افغانستان، بر نظم سنتی استوار بود. شاهان آن دوران از مجرای عرف و عادات سنت‌شده‌ی قبیله‌ای به قدرت می‌رسیدند و بر این سرزمین حکومت می‌کردند. کشورهای

استعماری نیز با توجه به وابسته‌گی خونی و عشیره‌ای افراد، آنان را زیر بال و پر می‌گرفتند و در رسیدن به تاج و تخت کابل، کمک می‌کردند. جنگ قدرت نیز جنگ میان‌خاندانی و گاه درون قبیله‌ای بود. مردم افغانستان بیش‌ترشان روستانشینان غیرسیاسی بودند. آنان به تحولات سیاسی کم‌تر توجه داشتند و در بستر نظم سنتی حاکم، به زراعت و مال‌داری مصروف بودند. بر خلاف سال‌های سده‌ی اول سلطنت که جنگ قدرت با برادرکشی و پدرکشی همراه بود، سده‌ی دوم آن، دوره‌ی آرام‌تری بود. آخرین چهل‌سال سلطنت (دوره‌ی پادشاهی محمدظاهر شاه)، آرام‌ترین سال‌های تاریخ افغانستان است.

محمدداوود خان در بستر همین نظم پرورش یافت. به دلیل تعلق خونی با خاندان سلطنتی، در سمت‌های مهم دولتی از جمله صدارت، کار کرد. او در ۲۶ سرطان ۱۳۵۲ با کودتای بدون خون‌ریزی به تاریخ دودسده‌ساله‌ی سلطنت، نقطه‌ی پایان گذاشت و نوعیت نظام را جمهوری اعلام کرد. تغییر نوع نظام از سلطنت به جمهوریت، با حفظ نظم سنتی صورت گرفت. تنها تفاوت این دو دوره در این بود که به حاکمان دوره‌ی اول، شاه می‌گفتند و به حاکم جدید، رئیس‌جمهور. محمدداوود در دوران حاکمیت‌اش به دلیل ادعای ارضی نسبت به سرزمین‌های آن‌سوی دیورند، با خشم پاکستان روبه‌رو بود و از چشم حامی منطقه‌ای اش نیز افتاده بود. حکومت او پنج‌سال دوام آورد. در هفتم ثور ۱۳۵۷ کودتای خونینی در کابل سازمان‌دهی شد. پشت این کودتا، نه یک بزرگ قبیله، بلکه یک سازمان سیاسی قرار داشت. حزب دموکراتیک خلق پس از سال‌ها فعالیت مخفی و علنی، کودتا را رهبری کرده بود. در فردای کودتا از عرف و فرهنگ سنت‌شده‌ی حاکم بر دستگاه قدرت و سیاست خبری نبود. حزب سیاسی با گرایش خاص، قدرت را در کابل به‌دست گرفته بود.

دولت دموکراتیک و نظم جدید

با روی کار آمدن دولت دموکراتیک، نظم سنتی در افغانستان فرو پاشید. این فروپاشی، مسیر رخدادها را در این سرزمین تغییر داد. دولت جدید به سرکوب مخالفان سیاسی و عقیدتی رو آورد. جریان‌های مختلف سیاسی هدف قرار گرفتند، دست‌گیری‌ها آغاز شد، ده‌ها هزار نفر به زندان افتادند و هزاران نفر دیگر تیرباران و زنده به گور شدند. در سال‌های نخست، جریان‌های چپ خارج از شاخه‌ی خلق حزب دموکراتیک خلق، تهدید جدی برای دولت محسوب می‌شدند، به همین دلیل فی‌صدی بالای از زندانیان و قربانیان آن دوران، فعالان جنبش چپ افغانستان بودند. در سال‌های بعدی، جریان‌ها و چهره‌های اسلام‌گرا تهدید اصلی محسوب می‌شدند. در ادبیات دولتی به هر مخالف اسلام‌گرای دولت و حتا افراد اسلام‌گرای غیرسیاسی، «اشرار» خطاب می‌شد. سزای «اشرار» زندان و اعدام بود. سیاست سرکوب‌گرایانه‌ی دولت در برابر جریان‌ها و چهره‌های اسلام‌گرا از یک‌سو و دخالت بازی‌گران منطقه‌ای و جهانی از جانب دیگر باعث شد اسلام‌گرایی در افغانستان رشد کند و نبرد مسلحانه در برابر دولت، «جهاد» در راه دین و خدا تفسیر و تبلیغ شود. در چنین فضایی بود که قرائت افراطی از دین به فرهنگ مسلط در درون تنظیم‌ها، جریان‌ها، احزاب جهادی و حتا جامعه تبدیل شد.

فرسایشی‌شدن جنگ و حمایت امریکا و پاکستان از تنظیم‌ها و احزاب جهادی، اتحاد جماهیر شوروی

و حکومت تحت حمایت‌اش (دولت دموکراتیک افغانستان) را تحت فشار شدید اقتصادی، سیاسی و نظامی قرار داد. در شرایطی که در افغانستان جوی خون جاری بود، تلاش‌ها برای حل سیاسی جنگ آغاز شد. مذاکرات ژنو به همین منظور میان افغانستان و پاکستان که یکی از سوی اتحاد جماهیر شوروی و دیگری از جانب ایالات متحده امریکا حمایت می‌شدند، کلید خورد. نتیجه‌ی این مذاکرات، امضای موافقت‌نامه‌های «ژنو» بود. با امضای این موافقت‌نامه‌ها، نیروهای شوروی افغانستان را ترک کردند، اما پاکستان هیچ‌گاهی به موافقت‌نامه‌ها پای‌بند نماند و از حمایت تنظیم‌های جهادی که نبرد مسلحانه علیه دولت دموکراتیک افغانستان را پیش می‌بردند، دست نکشید.

دولت دموکراتیک افغانستان، برنامه‌ی مصالحه‌ی ملی را اعلام کرد. براساس این برنامه، سرکوب قهرآمیز مخالفان تا حدودی کنار گذاشته شد و از آنان دعوت به عمل آمد تا جنگ را کنار بگذارند و برای مشارکت سیاسی در قدرت آماده شوند. سیاست غیرحزبی‌سازی دولت عملی شد. رهبری دولت برای رد اتهام کمونیست‌بودن، نام حزب دموکراتیک خلق را به حزب وطن تغییر داد و با توسل به مظاهر دینی و فتوای تعدادی از ملاهای هم‌سو با خود، تلاش کرد که جنگ تنظیم‌های جهادی را ویرانی وطن عنوان کند و خودش را یک حکومت مبتنی بر اصول و اساسات اسلامی نشان دهد. چنین سیاستی، کارگر نیافتاد. در روزگاری که همه‌جا شعار جهاد بلند بود و کابل از سوی دوستان دیروزی‌اش فراموش شده بود، دولت به دست تنظیم‌ها و احزاب جهادی سقوط کرد و نهادهای ملی این سرزمین به شمول ارتش، فروپاشید.

نظم سنتی، به‌ویژه در دوران اخیر سلطنت، با آرامش نسبی همراه بود. عده‌ای از روشن‌فکران و فعالان جنبش چپ، شرایط را برای شکستن این نظم، مساعد نمی‌دانستند و مخالف کودتا یا انقلاب در چنان زمانی بودند. اکرم یاری، از رهبران سازمان جوانان مترقی و جریان شعله‌ی جاوید، در یکی از مقالات‌اش می‌نویسد که شرایط برای تغییر سیاسی مساعد نیست و نباید نظم سنتی موجود قبل از آن که روی تغییر جامعه کار شود، بشکند. توصیه‌ی او به دیگر جریان‌های منسوب به چپ که برنامه‌ی کودتا را می‌چیدند، پرهیز از هر نوع اقدامی بود که به شکستن نظم سنتی در چنان شرایطی می‌انجامید. رهبران کودتا اما به این توصیه‌ها توجه نکردند. کودتا انجام شد. تجربه نشان داد با وصف آن‌که دولت جدید روی کار آمد، اما هیچ‌گاه آرامش و امنیت سراسری در افغانستان استقرار نیافت.

رشد بنیادگرایی

جامعه‌ی افغانستان از گذشته‌ها تا به امروز یک جامعه‌ی سنتی بوده است. تا سقوط سلطنت جریان‌های اسلام‌گرا در بستر نظم سنتی حاکم فعالیت آن‌چنانی نداشتند. با روی کار آمدن محمدداوود خان و طرح داعیه‌ی پشتونستان از سوی او، سرمایه‌گذاری روی بنیادگرایی به عنوان ابزار مداخله در امور افغانستان آغاز شد. طراح و حامی این سیاست پاکستان بود. این کشور چندین آموزش‌گاه را برای جذب و تربیه‌ی بنیادگرایان

افغانستان تأسیس کرد. پس از سقوط جمهوریت و روی کار آمدن دولت دموکراتیک در کابل، کار برای رشد و توسعه‌ی بنیادگرایی بیش‌تر شد. صد‌ها مدرسه‌ی دینی در مناطق مرزی پاکستان به فعالیت آغاز کرد. این مدارس، به آواره‌گان جنگ افغانستان آموزش‌های دینی می‌داد. دیری نپایید که هزاران بنیادگرا از این مدارس فارغ شدند و برای تبلیغ قرائت اسلام دیوبندی و بنیادگرایی دینی وارد افغانستان شدند. شدت گرفتن جنگ (جهاد) بر علیه دولت دموکراتیک با تبلیغ و فعالیت ملاها در میان مردم، رابطه‌ی مستقیم داشت. فضا تغییر کرد. بنیادگرایی در گوشه‌گوشه‌ی این سرزمین ریشه گرفت.

پس از سقوط دولت دموکراتیک، تنظیم‌های جهادی با سازوکار شریعت وار کابل شدند. شورای حل و عقد ساخته شد و حکومت جدید در کابل به فعالیت آغاز کرد. گرایش‌های قوم‌باورانه در میان تنظیم‌ها باعث شد، جنگ داخلی آغاز شود و وجهه‌ی دینی احزاب جهادی زیر سوال برود. در چنین زمانی طالبان پیدا شد. این گروه در حقیقت امر نسل دوم از فرزندان مدارس دینی پاکستان بود. اعضای طالبان با دستارهای سیاه، بیرق‌های سفید و باورهای سخت‌گیرانه از دین پا به عرصه‌ی سیاست افغانستان گذاشتند. این گروه از ظهور تا سقوط در سال ۲۰۰۱، قرائت افراطی از اسلام ارائه می‌کرد و میزبان هزاران بنیادگرا و تروریست جهان بود.

پس از ۲۰۰۱

امارت اسلامی طالبان در سال ۲۰۰۱ با دخالت مسقیم امریکا و هم‌پیمانان غربی‌اش، سقوط کرد. دولت جدید در کابل تشکیل شد. اساس نظم جدید بر اصول و ارزش‌های دموکراسی گذاشته شد. پس از حکومت انتقالی و موقت، چهار دوره انتخابات ریاست جمهوری در افغانستان برگزار شده است. هرچند پروسه‌های انتخاباتی با چالش‌هایی به همراه بوده، اما راه و روش انتقال قدرت، انتخابات بوده است.

حکومت‌های جدید با وصف تمثیل دموکراسی، به بسترهای بنیادگرایی در افغانستان توجه آن‌چنانی نکردند. مدارس دینی در سراسر کشور به فعالیت‌شان ادامه دادند و بخشی از روستاهای کشور در تمام این سال‌ها تحت کنترل جریان‌های بنیادگرا از جمله طالبان بوده است. طالبان با ترویج بنیادگرایی، زمینه‌ی سربازگیری را برای‌شان آماده نگه داشت. به همین دلیل هیچ‌گاهی این گروه با کمبود نیرو روبه‌رو نشده است.

نتیجه‌گیری

تجربه نشان می‌دهد که در کشورهای اسلامی، بی‌توجهی دولت‌ها به بسترهای بنیادگرایی، به تولید و رشد گروه‌های افراطی و جریان‌های اسلام‌گرا انجامیده است. افغانستان و ایران در این زمینه تجربه‌ی مشابه دارند. دوران حاکمیت خاندان پهلوی در ایران با آزادی‌های مدنی شهروندان آن کشور همراه بود. در آن دوره، جریان‌های اسلام‌گرا در ایران ضعیف بودند و حاکمیت به بسترهای بنیادگرایی کم‌تر توجه داشت. این بی‌توجهی فضای مناسب را برای رشد جریان‌های اسلام‌گرا فراهم کرد. براساس مستندات تاریخی، در

جریان دو دهه‌ی اخیر سلطنت محمدرضا پهلوی، هفتاد هزار مسجد در سراسر ایران توسط مراجع دینی با استفاده از وجوهات شرعی ساخته شد. با فعالیت این مساجد، جریان‌های مذهبی-دینی رشد کردند و از نفوذ گسترده میان مردم ایران برخوردار شدند. بی‌توجهی حاکمیت نسبت به روند رو به رشد جریان‌های مذهبی و دینی، به سرنگونی سلطنت و روی کار آمدن حکومت دینی در ایران انجامید.

دولت افغانستان نیز نسبت به بسترهای بنیادگرایی بی‌توجه بوده است. این بی‌توجهی تا جایی جدی است که توسل به شریعت و مظاهر دینی، اکنون به فرهنگ مسلط در دستگاه دولت تبدیل شده است. نزدیک به

دو ماه پیش، گروه امر به معروف و نهی از منکر در شهر هرات به فعالیت آغاز کرد. ریاست حج و اوقاف ولایت هرات در آن زمان اعلام کرده بود که اداره‌ی امر به معروف و نهی از منکر، پس از این مسوولیت هدایت مردم در شهر هرات را به عهده دارد. به دنبال آن از ننگرهار خبر آمد که اداره‌ی امر به معروف و نهی از منکر در این ولایت نیز ایجاد شده است. هرچند والی ننگرهار آن خبر را تکذیب نمود اما تأیید کرد که اداره‌ی بنام «کمیته‌ی جلوگیری از منکرات» در چارچوب ریاست حج و اوقاف آن ولایت فعالیت دارد.

در سال‌های اخیر بارها اتفاق افتاده است که رهبری حکومت، طالبان را به چالش شرعی فرا بخواند. در ماه جوزای سال ۱۳۹۷، صد‌ها نفر از علمای دینی از سراسر کشور با هماهنگی دولت در کابل جمع شدند و در مورد جنگ افغانستان فتوا صادر کردند. علمای دینی در آن فتوا با آوردن تعدادی از آیات قرآن و احادیث، جنگ افغانستان را ناروا خواندند. از طالبان خواسته شده بود که به درخواست بی‌قید و شرط حکومت افغانستان برای گفت‌وگوهای صلح پاسخ مثبت دهند. از حکومت نیز خواسته شده بود که با انواع فساد مبارزه کند و اجازه داده نشود کسی از آزادی بیا سوءاستفاده کنند. پس از آن حکومت فتوای علمای دینی را مبنا قرار داد و بارها طالبان و دیگر گروه‌ها را به چالش شرعی فرا خواند.

به نظر می‌رسد حکومت در استفاده از مظاهر دینی، گرفتار اشتباه استراتژیک شده است. این اشتباه را باری رئیس‌جمهور نجیب‌الله تکرار کرده بود. واقعیت این است که جنگ و صلح افغانستان پیچیده بود و اکنون پیچیده‌تر شده است. ارزش‌های نظم دولتی جدید که با حمایت امریکا و کشورهای غربی در سال ۲۰۰۱ در این سرزمین ایجاد شد، با فراموشی مواجه است. کسی به روشنی نمی‌داند که امریکا به دنبال چیست و از مذاکرات بین‌الافغانی چه می‌خواهد. در چنین شرایطی، حوزه‌ی جمهوری و به‌ویژه رهبری حکومت در برابر طالبان باید از ابزارهای چون دموکراسی و ارزش‌های مردم‌سالارانه استفاده کند و آنان را با آزادی‌های فردی و مدنی به چالش بکشد. شریعت‌گرایی راه حل نیست. تجربه نشان داده است که استفاده از ابزار رقیب برای به چالش کشیدن رقیب، راه‌کار عاقلانه نیست. جمهوری ارزش‌های خودش را دارد. طالبان باید با ارزش‌های جمهوریت به چالش کشیده شوند. تأکید بر این ارزش‌ها به معنای مخالفت با شریعت و دین نیست.

+93) 700 175 510 / +93) 788 788 799

جهت سفارش آگهی‌تان با شماره‌های روبه‌رو در تماس شوید:

سال سیزدهم
قیمت: ۲۰ افغانی

روزنامه ۸ صبح برای توسعه کسب و کارتان صفحه‌ی ویژه تبلیغات ایجاد کرد. روزنامه ۸ صبح به هدف کمک و حمایت از توسعه مشاغل و تجارت، تبلیغات شما را با هزینه کم‌تر و کیفیت بهتر نشر می‌کند. این روزنامه یک صفحه‌ی ویژه تبلیغاتی را به همین منظور راه‌اندازی کرده است. در این صفحه‌ی ویژه به تناسب استطاعت شما فضا وجود دارد. ما با داشتن تیراژ بلند در نسخه‌ی چاپی و مخاطبان حداکثری در پایگاه‌های مجازی‌مان آماده همکاری با مشاغل و کسب‌وکارهای مختلف هستیم تا تبلیغات شما را با مخاطبان خود به اشتراک بگذاریم.

بهزاد فرنیچر

Email: behzad.dost@gmail.com 0781 700 000

آدرس: چهارراهی بره‌کی، کابل، افغانستان

بهزاد فرنیچر کیفیت بهتر

مؤسسه نشر واژه

دفتر مرکزی و فروشگاه ۱: کابل، کارته ۳، چهارراه پل سرخ، مارکت تجاری ملی، منزل پایین، نشر واژه
فروشگاه ۲: کابل، پل سوخته، چوک شهید مزاری، مارکت محمدی، نشر واژه
چاپخانه: کابل، شهرک امید سبز، فاز اول، چاپ واژه، پلاک ۲۲
۰۷۸۰۷۴۷۴۲۳۰ - ۰۷۸۰۷۴۷۳۴۶

Vazha.Publication NashreVazha VazhaPub

تکسا دیکوریشن

ما به زیبایی توأم با استندرد ها و اقتصادی بودن می اندیشیم!

خدمات ما: طراحی، دیزاین و اجرای پروژه های

- ◀ خانه های مسکونی
- ◀ دفاتر
- ◀ رستوران و کافی شاپ ها
- ◀ سالون های عروسی
- ◀ فروشگاه ها

کارته چهار، جوار پارک آبی کابل، تعمیر افغان تاور، منزل اول، دفتر نمبر ۲۲

0779222229 Taksa Decoration

شرکت خدمات IT برتر تیک

لیست بهترین خدمات ما

- طراحی وبسایت
- وب هاستینگ و ثبت دامین
- طراحی و توسعه دیتابیس
- ساخت برنامه های موبایل
- طراحی و پیاده سازی نتورک
- نصب کامره های امنیتی
- بازاریابی از طریق شبکه های اجتماعی
- گرافیک دیزاین (لوگو، بروشور، ویزیت کارت...)
- سنو (بالا بردن رتبه سایت در صفحه اول گوگل)

+93777690909 info@bartartech.com

+93787935900 www.bartartech.com

کوته سنگی، گولابی دواخانه، کابل افغانستان

مؤسسه خدمات نشر و پخش کتاب دانشگاه

چاپ، نشر و پخش کتاب

آدرس: کابل، کارته چهار، چهارراهی پل سرخ، مارکت تجاری ملی، منزل همکف، انتشارات دانشگاه
۰۷۸۸۵۷۷۱۸۲ - ۰۷۹۶۷۴۷۴۲
danishgah.pub@gmail.com

معتبر و باکیفیت

هاردسک اکسترنال

انتی ویروس (خانگی + تحت سرور)

بامیکا

Follow us on

@BamikaSoft & @BamikaHard

ما را دنبال کنید

۳ سال ورتتی تبدیلی

ADATA

Silicon Power

ESET

Kaspersky

www.bamikatech.com

0789945066 - 0799735660

آدرس: چهارراهی پل سرخ، مارکت ملی، منزل اول، نمبر ۱۹

جواد قانع

نامه‌ی سرباز

۲۰ جنگ‌جو در یک حمله هوایی بر تجمع طالبان در بدخشان کشته شدند

۸ صبح، بدخشان: نیروهای ارتش در زون شمال شرق اعلام کرده‌اند که در یک حمله هوایی بر محل تجمع طالبان در بدخشان ۲۰ جنگ‌جو کشته و هفت تن دیگر زخمی شده‌اند.

این حمله هوایی از سوی هواپازان افغان در ولسوالی یفتل بالای ولایت بدخشان اجرا شده است.

عبدالمنان نظری، سخنگوی نیروهای ارتش مستقر در ولایت بدخشان می‌گوید که این حمله روز پنج‌شنبه، هشتم عقرب اجرا شده است.

طبق معلومات نظری، در این حمله سه قرارگاه، سلاح و مهمات طالبان نیز از بین برده شده است.

گروه طالبان تاکنون در این مورد چیزی نگفته است. در روزهای اخیر ولایت بدخشان شاهد گسترش ناامنی بوده است، به گونه‌ای که درگیری به مرکز این ولایت نیز رسیده است.

چندین ولسوالی بدخشان به خط نخست نبرد تبدیل شده است.

من هیچ‌گاه نتوانستم در فراز و نشیب زنده‌گی همراهی‌ات کنم. روزی که از این دنیا رخت سفر بستم، تو را به عشق پاک‌مان سوگند می‌دهم. ماتم زده و سوگوار نباشی؛ زیرا غم حریص است، غم انسان را نابود می‌کند، غم هرگز از تهاجم خسته نمی‌شود و هرگز به صلح تن نمی‌دهد. یادت باشد که عزاداری سودی به حال من نخواهد داشت، زیرا در آن وقت، من تبدیل به خاک شده‌ام.

از دختر قشنگات به‌خاطری که پدرش تو را دوست داشت و دنیایش به حلقه‌ی چشمانت خلاصه می‌شد، به بهترین شکل ممکن مواظبت کن.

هرگاه دل‌تنگم شدی، نامه‌هایی را که قبلاً برایت نوشتم، بخوان. هرچند آن زمان روح من در دنیایی دیگری خواهد بود، ولی مطمئن هستم مرور نامه‌هایم، تو را آرام خواهد کرد.

به‌خاطر پنج‌سال زنده‌گی مشترک و شگفت‌انگیز از تو سپاس‌گزارم.

شکیبایی می‌دهد، از تن نحیفم رمیده است. دل‌بندم! از این‌که با تأخیر جواب دادم، عذر می‌خواهم. معذورم بدار که نمی‌توانم مانند گذشته‌ها بنویسم. ذهنم درگیر است، اوضاع نامطلوب این‌جا همه‌چیز را از من گرفته است. همه‌چیز برایم بی‌اهمیت شده، حتا زنده‌گی. در بلندی‌هایی این کوه و در میان انبوهی از جنگل گم شده‌ام، مدت‌هاست قلم بر دست نگرفته‌ام جز موارد ضروری.

از شکیبایی و مشقت زحمات بی‌شماری که برای من و گل نورسیده‌مان کشیده‌ای، تا کهکشان‌ها سپاس‌گزارم و تمام سپاس‌هایی را که زبانم می‌تواند بازگو کند و در ذهنم می‌توانم تصور کنم، تقدیم حضورت می‌کنم. عزیز هیچ‌وقت در این دنیا نمی‌توانم خودگذری و زحمات تو را جبران کنم.

من کم‌تر زنی را دیده‌ام، چنان آسمان درخشانی از عشق در افاق زنده‌گی خود داشته باشد. احساس می‌کنم بودن و یا نبودن من در این دنیا بر زنده‌گی تو تأثیری ندارد، چون

چه زیبا می‌شود دنیای کوچکی که تمام بود و نبودش سنگ سنگ است و سلاحی که برای پاس‌داری از زندگی برداشته‌ام؛ وقتی نامه‌های تو می‌آید و تازه می‌کنند زنده‌گی‌ای را که سال‌هاست، رنگ باخته و میان ما فقط فاصله‌ها در هم تنیده است. باید اعتراف کنم، من مقصرم؛ مقصر زمان‌های از دست رفته، گناهکار لحظه‌های برباد رفته، یا بگذار صادقانه بگویم هر کس جنگ می‌کند، مقصر است. طالب به دلیل دشمنی با زنده‌گی و منی که خودم را وقف این زنده‌گی کرده‌ام و هر از گاهی دین تو را آن‌گونه که ادا می‌کردم نکرده‌ام، هر دو مقصریم. هم‌چنان بگذار سپاس‌گزار صبوری‌ات باشم و بستایم آن لحظه‌هایی که گاه دم پنجره و گاه چشم به راه رفته‌ام، نشستهای و چشم از آن نیستی‌ای. عزیز! چه قدر زیبا نوشتی، کلمات قشنگ و دل‌نشین‌ات بیان‌گر احساس پاک و زیبایی قلبت نسبت به من و زنده‌گی است. تمام رنج و خسته‌گی جنگ سنگرداری با دیدن دست‌خط زیبایت که سال‌ها بوی مهر و

مرکز زبان های خارجی

برنامه ها

- کورس 3 ماهه زبان انگلیسی ویژه متعلمین
- برنامه درازمدت دیپلوم زبان انگلیسی
- صنوف ویژه محاوره زبان انگلیسی
- برنامه کوتاه مدت زبان انگلیسی
- سرتیفیکت زبان ترکی

مزایا

- مواد درسی معیاری
- استادان مجرب و مسلکی
- میتود درسی نظری و عملی
- صنوف ویژه حضوری و آنلاین
- صنوف درسی مجهز با تخته های هوشمند و فناوری روز

پذیرش جریان دارد

0730604040 کارته پروان، بهارستان، ایستگاه برج برق

صنوف ویژه کانکوری با تطبیقات

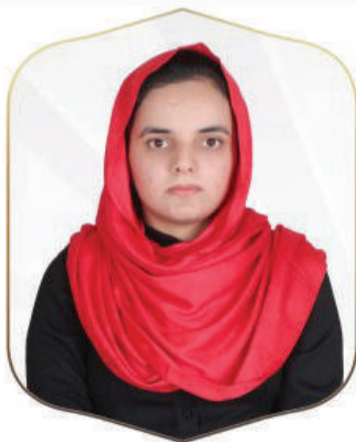
مژده به داوطلبان کانکوری که به نتایج دلخواه خویش راه نیافتند

همکاری مستدام تا شب کانکور
اخذ حد اقل 50 امتحان کانکوری
ختم حد اقل 3 دوره کتب علوم اجتماعی

ثبت نام جریان دارد؛ عجله نمائید

0783879997 کارته پروان، بهارستان، ایستگاه برج برق

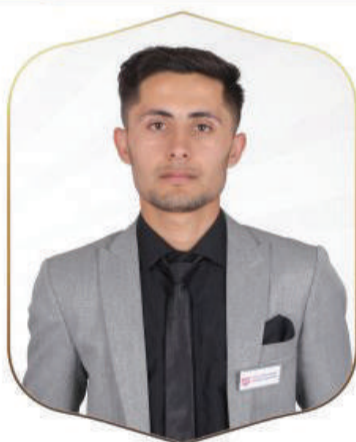
ستاره‌های دانشکده‌ای چهارگانه پوهنتون رنا سمستر خزانى ۱۳۹۸

Ms. MASTORA

Mr. FARHAD AHMAD

Mr. NAWEED

Mr. ABDUL SAMI

رنا، چشم انداز خبرنگاران حرفه‌ای

ثبت نام جریان دارد →

0729 03 03 03

رنا پوهنتون
شگوفایه است دادها

عقرب ۹

کانکور متفرقه خزانى

وضعیت و مسایل حقوقی پناهنده‌گان

بخش چهارم و پایانی

مرتضی محقی، استاد دانشگاه و دانشجوی دکتری حقوق خصوصی - murtaza.mohiqi@gmail.com

کشورش را ندارند و در نتیجه ناگزیر اند کشور خود را ترک و در کشور دیگری درخواست پناهنده‌گی بدهند و متقاضی پناهنده‌گی شوند. از آن‌جای که کنوانسیون حقوق پناهنده‌گان مصوب ۱۹۵۱ ژنو مینا و ملاک حقوق پناهنده‌گان شناخته شده، براساس این کنوانسیون امتیازات پناهنده‌گان از این قرار است: مالکیت اموال منقول و غیرمنقول، اشتغال به کارهای آزاد و حرفه‌های آزاد علمی، انتخاب مسکن، تحصیلات عمومی، تشکیل انجمن‌های غیرسیاسی و غیرانتفاعی و اتحادیه‌های کاری، اشتغال در برابر دریافت دست‌مزد، برخورداری از آموزش ابتدایی، برخورداری از تسهیلات رفاه همگانی و نیز (با رعایت برخی شرایط) برخورداری از قوانین و مقررات کار و بیمه‌های اجتماعی.

اصل پذیرش پناهنده، حقی برای پناهنده و تکلیفی برای کشور مورد درخواست است. روح حاکم بر کنوانسیون‌های بین‌المللی تأکید بر حق پناهنده‌گی برای افرادی در معرض خطر و ترس و تکلیف برای دولت‌های متعاقد بر پذیرش این‌گونه افراد است. براساس اعلامیه‌ی حقوق بشر اسلامی، هر انسانی بر طبق شریعت، حق انتخاب و انتقال مکان برای اقامت در داخل و یا خارج کشورش را دارد و در صورت تحت ظلم قرارگرفتن می‌تواند به کشور دیگر پناهنده شود و بر کشور پناهنده فرض است که با او مدارا کند. هم‌چنان در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر آمده است: هر کس حق دارد در برابر تعقیب، شکنجه و آزار، پناه‌گاهی جست‌وجو کند و در کشورهای دیگر پناه اختیار کند. طبق کنوانسیون‌های بین‌المللی، کشور پذیرنده‌ی پناهنده، باید رفتاری پسندیده داشته باشد و پناهنده‌گان از تمام حقوق شهروندی آن کشور برخوردار شوند.

منابع

۱. شیرین عبادی، حقوق پناهنده‌گان (نگاهی به مسایل حقوقی پناهنده‌گان در ایران)، تهران، گنج دانش، ۱۳۸۵.
۲. محمد حسن خانی، سازمان‌های بین‌المللی از نظریه تا عمل، (گذشته، حال و آینده)، ۱۳۸۵.
۳. رضا موسی‌زاده، سازمان‌های بین‌المللی، میزان، ۱۳۷۹.
۴. حمید نظری تاج‌آبادی، بررسی جنبه‌های مختلف مسأله حقوقی پناهنده‌گی، وزارت امور خارجه، ۱۳۶۹.

کرده است. دفتر (IOM) در افغانستان یکی از بزرگ‌ترین مأموریت‌های این سازمان در سطح جهان با داشتن بیش‌تر از ۳۹۰ کارمند در دفاتر کابل، بدخشان، بلخ، بامیان، هرات، کندهار، ننگرهار، نیمروز و پکتیا است. سازمان بین‌المللی مهاجرت در حال حاضر دسته‌ای از ابتکارات کمک‌های بشری، ثبات اجتماعی و مدیریت مهاجرت را در تشریک مساعی با هم‌کاران دولتی و بشری و هم‌چنان مقامات محلی در افغانستان، تطبیق می‌کند. ب- وظایف سازمان بین‌المللی مهاجرت: رسالت اصلی سازمان بین‌المللی مهاجرت بر این باور متکی است که مهاجرت انسانی و قانون‌مند در جهت منافع همه‌گان از جمله دولت‌ها و جوامع انسانی است. حوزه‌های فعالیت سازمان بین‌المللی مهاجرت عبارت‌اند از:

- ۱- همکاری‌های فنی در حوزه‌ی مدیریت مهاجرت.
- ۲- مبارزه با قاچاق انسان/مهاجر.
- ۳- مهاجرت نیروی کار.
- ۴- مهاجرت و بهداشت.
- ۵- بازگشت داوطلبانه و استقرار مجدد.
- ۶- همکاری در رفع چالش‌های رو به افزایش عملیاتی در مدیریت مهاجرت.
- ۷- ارتقا فهم درست از مسایل مربوط به مهاجرت.
- ۸- تشویق و ترغیب رشد و توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی از مجرای مهاجرت.
- ۹- حمایت از کرامت انسانی و رفاه مهاجران.
- ۱۰- خدمات تسهیلی مهاجرت.

نتیجه‌گیری

با بررسی مجموع منابع معتبر بین‌المللی می‌توان گفت که افراد در شرایطی که در معرض خطر و ترس باشند، حق خواهند داشت به کشورهای دیگر پناهنده شوند و کشورهای مورد تقاضای فرد، مکلف به پذیرش او هستند و در برابر او دارای وظایف و مکلفیت‌اند.

به موجب کنوانسیون ژنو مصوب سال ۱۹۵۱ و هم‌چنان مطابق تصمیم ۴۲۸ مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورخ ۱۴ دسامبر ۱۹۵۰ که مصوبات آن بر تمامی کشورهای عضو این سازمان لازم‌الاجرا است، هم‌چنین دیوان بین‌المللی دادگستری، پناهنده و پناه‌جو فردی است که به دلیل باورهای سیاسی یا مذهبی یا به دلیل تعلق به یک گروه خاص اجتماعی و یا تعلق ملی و نژادی، از سوی حکومت یا نهادهای وابسته یا غیروابسته به حکومت، در کشور خود تحت تعقیب قرار دارند یا جانش در خطر است و امکان حفاظت از خود در داخل

که در اختیار کمیساری عالی قرار خواهد گرفت را بررسی می‌کند. این کمیته‌ی اجرایی، بر کارها و فعالیت‌های دفتر کمیساری عالی نظارت می‌کند. کمیته‌ی اجرایی متشکل از ۲۶ دولت، به کمیساری عالی در انجام وظیفه‌اش یاری می‌رساند. کمیساری عالی دارای ۱۹۲ دفتر نماینده‌گی در ۱۱۳ کشور جهان است و حدود ۲۷۵۰ نفر کارمند دارد. علاوه بر این، بیش از ۲۴۰ سازمان غیردولتی به عنوان هم‌کار عملیاتی یا کمیساری عالی پناهنده‌گان ملل متحد، مشغول تعامل و هم‌کاری هستند. میان‌گین هزینه‌های سالانه‌ی برنامه‌های امدادسانی کمیساری در دهه‌ی ۹۰، حدود ۱/۲ میلیارد دلار بوده است.

ج- فعالیت‌های UNHCR: مهم‌ترین برنامه و فعالیت کمیساری عالی عبارت‌اند از:

- ۱- ارتقای سلامت پناهنده‌گان و تضمین بازنگرداندن آن‌ها از روی اجبار به کشوری که در صورت بازگشت، مجازاتی در انتظار آنان باشد.
- ۲- آرایه‌ی کمک‌های فوری به پناهنده‌گان از طریق تأمین نیازهای اولیه نظیر غذا، سرپناه و کمک‌های پزشکی.
- ۳- حصول اطمینان از این که بازگشت پناهنده‌گان به صورت داوطلبانه صورت می‌گیرد و نیز این که پناهنده‌گان پس از ورود به کشورشان از حداقل میزان کمک‌های اولیه برخوردار خواهند بود.
- ۴- کمک به ایجاد وحدت و انسجام ملی برای مساعدت به پناهنده‌گان و تبعیدی‌ها.
- ۵- اسکان مجدد از طریق مهاجرت برای گروه‌های مهاجر آسیب‌پذیر.

سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM)

الف- تاریخچه: سازمان بین‌المللی مهاجرت یک تشکیلات بین‌دولتی است که در سال ۱۹۵۱ با رسالت سامان‌دهی امور مهاجرت در سرتاسر جهان تأسیس شد. سازمان بین‌المللی مهاجرت دارای ۱۲۰ کشور عضو، ۱۹ کشور ناظر و بیش از ۱۰۰ دفتر کشوری، در جهان است. مهم‌ترین فعالیت‌های سازمان در دو بخش «خدمات» و «برنامه‌ها و سیاست‌گذاری» در قالب پنج محور اصلی شامل مهاجرت و توسعه، تسهیل مهاجرت، قانون‌مندی‌سازی مهاجرت، مهاجرت اجباری و حوزه‌ی میان‌بخشی (هم‌کاری‌های فنی، پژوهش، حقوق بین‌المللی مهاجرت، مباحث سیاست‌گذاری و تدوین خط مشی، حقوق مهاجرین، مهاجرت و بهداشت، ابعاد جنسیتی مهاجرت و...) متمرکز است.

این سازمان در افغانستان در سال ۱۹۹۲ میلادی تأسیس شد و حضور بدون وقفه‌ی خویش را در کشور حفظ

پنجم- حمایت نهادهای بین‌المللی از پناهنده‌گان
۱- کمیساری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده‌گان United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

الف- تاریخچه: کمیساری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده‌گان، یکی از زیر مجموعه‌های سازمان ملل متحد است که برنامه‌ی آن در امور پناهنده‌گان در سال ۱۹۴۹ براساس قطع‌نامه‌ی شماره ۳۱۹ مجمع عمومی سازمان ملل به تصویب رسید. با تصویب اساس‌نامه کمیساریا در دسامبر ۱۹۵۰ به‌موجب قطع‌نامه‌ی ۴۲۸ مجمع عمومی، کمیساریا از اول جنوری ۱۹۵۱ رسماً آغاز به کار کرد. اساس‌نامه‌ی کمیساریا به‌اضافه‌ی کنوانسیون ۱۹۵۱ ژنو مربوط به پناهنده‌گان و آواره‌گان است و پروتکل الحاقی ۱۹۶۷ نیویورک مبنای فعالیت کمیساریا و هم‌چنین رفتار کشورهای عضو در قبال پناهنده‌گان و آواره‌گان است. وظیفه‌ی اصلی کمیساریا، حمایت و مساعدت نسبت به پناهنده‌گان و آواره‌گان و جست‌وجوی راه‌حل‌های پایدار برای آنان است، تا بتواند به مشکل پناهنده‌گی پایان دهد و باعث بازگشت داوطلبانه‌ی پناهنده‌گان به کشورهای متبوع‌شان شود.

براساس بند سوم فصل اول اساس‌نامه‌ی کمیساریا، فعالیت این سازمان غیرسیاسی است و با در نظر گرفتن ملاحظات بشردوستانه و اجتماعی، فعالیت‌های خود را سازمان می‌دهد. طبق فصل دوم اساس‌نامه‌ی آن سازمان، اشخاصی را که سازمان مذکور به عنوان پناهنده مورد شناسی قرار می‌دهد، اشخاصی هستند که به علت ترس از تعقیب به دلیل نژاد، مذهب، ملیت یا عقاید سیاسی خارج از کشور متبوع خود به سر می‌برند.

ب- ساختار، وظایف و صلاحیت‌ها: کمیساریا دارای دو رکن زیر است:

۱- کمیسر عالی: این کمیسر به توصیه‌ی دبیرکل توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شود. وی از طریق شورای اقتصادی و اجتماعی در قبال مجمع عمومی مسوول است. به پیشنهاد دبیرکل، دوره‌ی تصدی کمیسر عالی توسط مجمع عمومی تعیین می‌شود. کمیسر عالی گزارش‌های خود را هر ساله از طریق شورای اقتصادی و اجتماعی به مجمع عمومی آرایه می‌دهد.

۲- کمیته‌ی اجرایی: کمیته‌ی اجرایی، دارای ۴۳ عضو است که اعضای آن از بین دولت‌هایی که علاقه‌ی خاصی به حل مسأله‌ی پناهنده‌گان دارند، اعم از کشورهای عضو و غیر عضو سازمان ملل متحد، انتخاب می‌شوند. اجلاس این کمیته در اکتوبر هر سال برگزار می‌شود و بودجه‌ای

امریکا و راهبردهای موازنه و احاله‌ی مسوولیت در افغانستان

عزیزالله بصیر- بخش اول

چکیده

جان مرشایمر معتقد است که قدرت هژمون جهانی برای مهار رقبا و دشمنان خویش یکی از دو راهبرد زیر را اتخاذ می‌کند: ۱. موازنه، ۲. احاله‌ی مسوولیت. در این مقاله، نمونه‌هایی از تلاش ایالات متحده‌ی امریکا در جهت مهار رقبای خود در چارچوب موازنه از راه دور و احاله‌ی مسوولیت آرایه می‌شود و به‌کارگیری این دو راهبرد در افغانستان پساتوافق صلح با طالبان، مورد بحث قرار می‌گیرد.

سوال اساسی این است که آیا مهار گروه‌های تروریستی در خاک افغانستان از طریق کنترل مستقیم (راهبرد موازنه) و یا کنترل غیرمستقیم (احاله‌ی مسوولیت) توسط طالبان ممکن خواهد بود؟

واژه‌گان کلیدی: واقع‌گرایی فطری، واقع‌گرایی تدافعی، واقع‌گرایی تهاجمی، راهبرد موازنه، راهبرد احاله‌ی مسوولیت، ایالات متحده، طالبان.

درآمد

جنگ جهانی دوم سرآغاز نمایش قدرت اقتصادی و سیاسی ایالات متحده بود؛ به‌گونه‌ای که در واقع، انتقال رهبری در بلوک غرب از اروپا به امریکا اتفاق افتاد. پس از آن ایالات متحده نقش رهبری‌کننده را در دنیای غرب و سایر نقاط جهان در جایگاه اروپا، به‌خصوص انگلیس، به عهده گرفت.

پایان جنگ جهانی دوم، دنیای دوقطبی در نظام بین‌الملل (شرق و غرب) را پدید آورد که در این مرحله، رویارویی تمام‌عیار را میان بلوک غربی لیبرالیسم، به سرکردگی امریکا، علیه بلوک شرقی کمونیسم، به رهبری اتحاد جماهیر شوروی، در پی داشت. در حقیقت، ما شاهد جهان دوقطبی بودیم که هر دو قطب قدرت جهانی به سلاح‌های اتمی مجهز بودند. وحشت بی‌پیشینه از استعمال اسلحه‌ی اتمی، وقوع هرگونه جنگ گرم و استفاده از پیشرفته‌ترین سلاح‌های اتمی را ناممکن ساخته بود و باعث آغاز و تداوم جنگ سرد

شد. این جنگ که تقریباً نیم‌قرن ادامه داشت، سرانجام به فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی منجر شد.

فروپاشی شوروی دنیا را به سوی تک‌قطبی شدن سوق داد و فرصت بی‌نظیری را برای ایالات متحده پدید آورد تا در سراسر جهان، بدون رقیب جدی و یا دشمن خطرناک، به تمام آمال‌های ملی خویش در سطح دنیا بپردازد و آن‌گونه که در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده امریکا در قرن بیست‌ویک آمده است، به راه و رسم زنده‌گی امریکایی در سراسر دنیا پرداخته و آن را تقویت نماید. نگاهی اجمالی به استراتژی یادشده، این نکته را روشن می‌سازد که هیچ مانعی نمی‌تواند مسوولان این کشور را از جهانی‌سازی مقوله‌های مندرج این سند مهم باز دارد.^۱ ترویج آرمان‌ها و رسالت مردم امریکا از جمله لیبرالیسم در سرخط برنامه‌های دولت امریکا قرار داشت.

حادثه‌ی ۱۱ سپتامبر این فرصت را برای دولت‌مردان ایالات متحده فراهم آورد تا برای نیل به اهداف استراتژیک و تثبیت هژمونی این قدرت بلامنازع جهانی، به بهانه‌ی سرکوب تروریسم بین‌المللی، حمله‌ی پیش‌دستانه به افغانستان و سپس در فاصله‌ی زمانی کوتاه، حمله‌ی پیش‌گیرانه را بر عراق سازمان‌دهی کند. امریکا در پهلوی دست‌آوردهای قابل ملاحظه‌ای در افغانستان، مانند نظام‌سازی، تشکیل اردو و پولیس ملی و ترویج مفاهیم حقوق بشری و... در میدان جنگ اما نتوانست علیه گروه طالبان به موفقیت و پیروزی دست یابد. از این‌که دشمنان علنی امریکا پس از آرایه‌ی استراتژی امنیت ملی آن کشور در سراسر جهان فقط روسیه و چین بیان شده است، طبق قاعده‌ی منافع در سیاست، طالبان در صورتی که به‌عنوان گروه متخاصم

عمل نکنند، به‌عنوان تهدید تلقی نمی‌شوند و اگر به‌صورت اعلامی و اعمالی بتوانند علیه گروه‌ها و رقبای ایالات متحده اقدام کنند، شامل یک قوت تعامل‌کننده و قابل ملاحظه برای راهبرد احاله‌ی مسوولیت و یا تطبیق‌کننده‌ی راهبرد موازنه با مدیریت مستقیم قدرت هژمون قرار می‌گیرند.

چارچوب نظری

در کنار نظریات مختلف رئالیسم، دو نظریه در صدر نظریات آرایه‌شده قرار می‌گیرند: ۱. رئالیسم فطری^۲ بشر یا رئالیسم کلاسیک که مورگنتا^۳ در کتاب «سیاست میان ملت‌ها»^۴ بدان اشاره کرده و ۲. رئالیسم تدافعی^۵ که عمدتاً در کتاب «تئوری سیاست بین‌الملل»^۶ والتز^۷ به شکل اساسی آرایه شده است. در این میان اما جان مرشایمر^۸ نوع دیگری از رئالیسم را مورد بحث قرار می‌دهد^۹ که از آن تحت عنوان رئالیسم تهاجمی یاد می‌کند. (اسدی، ۱۳۸۹: ۲۲۷). در رئالیسم تهاجمی نیز ساختار نظام بین‌الملل نقش اصلی و تعیین‌کننده دارد، اما برخلاف نظر والتز، دولت‌ها همواره در راستای حفظ وضع موجود نمی‌کوشند و خصلت تدافعی ندارند، بلکه آن‌ها به دنبال افزایش قدرت، خصلت تهاجمی به خود می‌گیرند. رئالیسم کلاسیک^۱ علت تهاجمی بودن دولت‌ها را فطرت و ذات شرور انسان می‌داند؛ در صورتی که مرشایمر معتقد است علت اساسی تهاجمی بودن دولت‌ها، ساختار نظام بین‌الملل است. به‌رغم این‌که بین رئالیسم تدافعی و تهاجمی در مورد نقش بنیادین ساختار نظام بین‌الملل اتفاق نظر وجود دارد، ولی این دو نظریه دارای تفاوت اساسی نیز هستند: این‌که رئالیسم تهاجمی تمایل دولت‌ها برای

۱. برای معلومات بیش‌تر، رجوع بفرمایید به: فصل‌نامه‌ی پژوهش‌های راهبردی سیاست، سال اول، شماره‌ی ۳ (پیاپی ۳۳)، زمستان ۱۳۹۱، صص ۱-۲۷.
۲. Natural Realism.
۳. Hans J. Morgenthau.
۴. Politics Among Nations.
۵. Defensive Realism.
۶. Kenneth Waltz.
۷. John Mearshimer.
۸. برای اطلاعات بیش‌تر، مراجعه شود به: جان مرشایمر (۱۳۸۹)، «تراژدی سیاست قدرت‌های بزرگ»، ترجمه‌ی غلام‌علی چگنی‌زاده، تهران، انتشارات وزارت امور خارجه، چاپ اول.
۹. Classical Realism.

موانع فرهنگی اشتغال زنان

سعادت شاه موسوی - قسمت دوم

زنان داده شد. اصلاحات و آزادی که امان الله به زنان داده بود در مخالفت با گروه‌های مذهبی قرار گرفت، احساسات مذهبی و سنت‌های گذشته‌ی این جریان‌ها جریحه دار شد و در نهایت همین مسأله منجر به سقوط دولت امانی شد.

در حاکمیت حبیب‌الله کلکانی، ارزش‌های دینی و غیرت افغانی دوباره فضای اجتماعی را برای فعالیت زنان مسدود ساخت و زنان از حق تعلیم و مشارکت در حوزه‌ی عمومی محروم شدند. بعد از کشته‌شدن کلکانی، نادر خان که یک شخص مذهبی و تنگ‌نظر بود با کمک سران قبایل و ورحانیون محافظه‌کار بر اریکه‌ی قدرت تکیه زد. او روزنه‌هایی را که در دوران امان‌الله خان بر روی زنان باز شده بود، دوباره بسته کرد. اقدام به بستن مدارس دخترانه و هفته‌نامه‌ی ارشاد النسوان و زندانی‌ساختن دخترانی که به ترکیه برای تحصیل رفته بود، کارهای بود که در حاکمیت نادر خان صورت گرفت. هم‌چنان برعکس دوران امانی، قانون اساسی ترتیب داده شد. پس تا این‌جا کمی مسأله روشن‌تر می‌شود که سرنوشت زنان در افغانستان توسط آداب و رسوم قومی-قبیله‌ای توجیه دینی می‌شد، عنعنات خرافی جمعی و تحجرگرایی دینی یا فضای مردسالاری، زمینه‌ی ستم بر زنان را مساعد می‌ساخت.

در دوران ظاهرشاه، فضای اجتماعی به روی زنان دوباره باز شد. دخترانی که از مکتب فارغ شده بودند، دوباره به حیث معلم در مکاتب جذب شدند. آهسته‌آهسته در سراسر کشور مدارس دخترانه تأسیس شد. در سال ۱۳۴۷، ۵۴۰ هزار معلم دختر در سراسر افغانستان مشغول تحصیل بودند. این فرصت برای زنان تحصیل کرده مساعد شد، نماینده‌های زنان توانستند در کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی شرکت کنند، در سال ۱۳۳۸ یک زن به هیأت نماینده‌گی افغانستان در سازمان ملل و دیگری به عنوان کارمند در سفارت افغانستان در واشنگتن فرستاده شدند. در دوران داوود خان قانون اساسی جدید تدوین شد، فصل چهارم ماده‌ی بیست‌وهفتم این قانون اساسی به حقوق زن و مرد اختصاص داده شده بود و زمینه‌ی تحصیل و اشتغال برای زنان نسبت به دوره‌ی ظاهر شاه بهتر شد. حتا «در این دوره در سال ۱۳۵۶ سازمان سیاسی مستقل به‌نام جمعیت انقلابی زنان افغانستان معروف به «راوا» متأثر از چپی‌های پیرو خط پکن فعالیت خود را به صورت علنی اعلام کرد.»

نسون به مدیریت سایره سلطان ملقب به سراج نبات، خواهر شاه امان‌الله تأسیس شد که امروز به نام لیسه‌ی ملالی یاد می‌شود. (حکمت، ۱۳۹۰: ۵۲). طبق ماده‌ی ۴۸ قانون اساسی آن وقت افغانستان، تحصیل تا درجه‌ی ابتدایی اجباری شد. لیسه‌های حبیبیه، امانی و امانیه تأسیس شد و تعدادی از دختران به ترکیه غرض تحصیل اعزام شدند. (غبار، ۱۳۶۶: ۷۹۳). برای اولین‌بار محکمه برای شکایات زنان دایر شد تا از شوهران‌شان شکایت کنند. محمود طرزی، روزنامه‌نگار برای اولین‌بار مطلبی را درباره‌ی حقوق، آزادی و نقش اجتماعی زنان در سراج‌الاکهار در ۶ میزبان ۱۲۹۰ آفتابی، چنین نوشت که یک مرد و یک زن تنها و تنها انسان گفته نمی‌شوند، هر دو یک جان انسان گفته می‌شوند، نیمی انسان مرد و نیمی آن زن مسووی به انسان کامل. اگر زن‌ها را از حق تعلیم محروم بداریم، نصف پیکره‌ی جامعه را محروم کردیم. در این زمان مبارزه با آداب و رسوم غلط آغاز شد و اولین سمینار در این باره در لیسه‌ی حبیبیه به عنوان مجلس معارف برگزار شد. بعد از مسافرت شاه امان‌الله و ملکه ثریا به اروپا، ملکه ثریا در ملاقات با دختران در مکاتب عنوان کرد که چادر مانع اصلی عقب‌مانده‌گی زنان افغانستان است. شاه امان‌الله در جنبش استقلال ۱۹۲۸ به زنان گفت که از شوهران خود ترس نداشته باشید و این‌گونه حمایت خود را از زنان اعلام کرد. بعد از جشن استقلال، لویه‌جرگه دایر و حقوق مساوی به

اهمیت پیدا کردند و حضور آنان گسترده شد. به دلیل این‌که زنان نیروی کار ارزان و بی‌دردسر است، در نظام سرمایه‌داری بهره‌کشی عظیم از آنان در کار صورت می‌گرفت. برای اولین‌بار سوسیالیست‌های امریکا متوجه این بهره‌کشی زنان در بازار کار شدند و تظاهرات را همراه نیروی کارگر و دموکرات در سراسر کشور راه انداختند و خواهان ایجاد قوانین دست‌مزد مساوی کار زنان و مردان شدند. در سال ۱۹۰۷، کلاراستکین اولین کنفرانس بین‌المللی زنان را ایجاد و هشتم مارچ را به‌نام روز بین‌المللی زن پیشنهاد کرد. دومین کنفرانس در سال ۱۹۱۰ به منظور هماهنگی و مبارزه‌ی زنان شکل گرفت. این امر روی کشورهای مختلف تأثیر گذاشت که باعث کسب حقوق و آزادی‌های شهروندان و رفع هرگونه تبعیض انسانی، جنسی و نژادی شد.

تاریخچه‌ی اشتغال زنان در افغانستان

وضعیت زنان در دوران امان‌الله خان: امان‌الله خان در سال ۱۹۱۹ دولت مستقلی تأسیس کرد. وی در صدد اصلاحات فرهنگی و اقتصادی شد، تا کشور را از عقب‌مانده‌گی نجات دهد. برای اولین‌بار حقوق شهروندی، لغو برده‌گی و حق تعلیم و تربیت برای همه در قانون اساسی به تصویب رسید. اصلاحات مهم آن دوره، حق تحصیل برای زنان، لغو ازدواج کودکان و چند همسری بود. معارف رشد کرد و نخستین مکتب

نقش تغییرات اقلیمی بر افزایش حوادث طبیعی

سیدعبدالباسط رحمانی، ماستر انجینیری آب و ساختمان‌های هیدروتنیکی و مشاور ارشد تکنیکی وزارت دولت در امور رسیده‌گی به حوادث

ویران و صدها ساختمان عام‌المنفعه تخریب شده است. سیلاب‌های آنی در ماه سنبله‌ی سال روان در ۱۶ ولایت کشور فاجعه‌ی انسانی آفرید. در این ماه تنها در ولایات پروان، کاپیسا، میدان‌وردک و کابل بیش از ۲۰۷ نفر کشته و ۲۲۵ نفر زخمی شدند. هزاران راس حیوان تلف شدند و بیش‌تر از ۵۰۰۰ باب خانه به صورت کلی و قسمی و صدها کیلومتر سرک و سایر اموال عامه تخریب شد. تاثیرپذیری از تغییرات اقلیم، بالا بودن نرخ آسیب‌پذیری کشور (۶۷.۳) در برابر حوادث طبیعی، ناچیزبودن سطح تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری شهرها و روستاهای کشور از جمله‌ی عمده‌ترین دلایل بروز چنین فجایع است. برای تقویت مدیریت در این راستا، دنیای کنونی نیازمند حکومت‌داری متمرکز و قوی

در حوزه‌ی مدیریت حوادث طبیعی است. در حال حاضر، پدیده‌های مختلف سبب شده است تا زمین حساس‌تر و شکننده‌تر از گذشته شود. دست‌کاری در طبیعت، تخریب محیط زیست، کاهش تنوع زیستی، عدم در نظر گرفتن کاربری زمین، عدم استفاده از کدهای ساختمانی در ساختمان‌ها و زیرساخت‌ها و افزایش گازهای گلخانه‌ای ساحت بیش‌تری را در معرض خطرات حوادث مرتبط با آب و هوا (سیل، طوفان، خشک‌سالی و...) قرار داده است. مدیریت حوادث باید از جمله‌ی مسایل مهم و پر اهمیت کشوری باشد. دولت‌ها برای مدیریت همه‌جانبه‌ی حوادث، ملزم هستند تا سرمایه‌گذاری در این حوزه را افزایش، حکومت‌داری مدیریت حوادث را تقویت، استراتژی کاهش‌دهی خطرات حوادث با سهم‌گیری تمام سکتورها را ایجاد و سازگاری با تغییرات اقلیمی را در تمام پروژه‌های زیربنایی و عمرانی در نظر بگیرند.

(۲۰۱۰-۲۰۱۹) حوادث مرتبط به آب و هوا و اقلیم نظر به دهه‌ی قبلی ۹٪ و نظر به ۱۹۹۱-۲۰۰۰، ۱۴٪ افزایش داشته است. سیلاب، خشک‌سالی، تغییرات آب و هوایی، طوفان‌های مدهش، نبود آب آشامیدنی کافی، افزایش گازهای گلخانه‌ای و گرمایش زمین می‌تواند با تغییر حجم بخار آب موجود در لایه‌های مختلف اتمسفر فرایندهای آب و هوایی غیرقابل پیش‌بینی را به‌وجود آورد. امروزه صندوق سبز تغییر اقلیم (GCF) و سایر منابع مالی، فرصت‌های مناسبی جهت دریافت وجوه و پشتیبانی مالی برای طرح و تطبیق پروژه‌های وقایوی و کاهش‌دهی در برابر خطرات حوادث طبیعی و سازگاری با تغییرات اقلیم اند.

پیامدهای مرگ‌بار تغییرات اقلیمی در افغانستان

همه‌ساله افغانستان نظر به شرایط خاص توپوگرافیکی و اقلیمی، حوادث طبیعی چون سیل، زلزله، لغزش زمین، خشک‌سالی و کاهش و افزایش شدید درجه‌ی حرارت را شاهد است. با توجه به دلایل فوق، سیل نظر به سایر حوادث بیش‌ترین میزان وقوع را دارا است و همواره تلفات جانی و خسارات هنگفت مالی را به همراه داشته است. در حال حاضر افغانستان بنا بر پایین‌بودن نرخ رشد اقتصادی، اجتماعی و محدودیت در وسایل و امکانات، جهت کاهش خطرپذیری و تاب‌آوری در برابر حوادث به عنوان یکی از آسیب‌پذیرترین کشورهای دنیا در برابر خطرات حوادث قلم‌داد می‌شود. حوادث مرتبط به اقلیم، بیش‌تر از سایر حوادث دست به گریبان کشور ما است. طی ده سال گذشته در اثر سیلاب‌های آنی صدها نفر کشته و زخمی شده‌اند و هزاران سرپناه

کوهی زمین طی دهه‌های اخیر شده است. تغییرات اقلیمی در سطح دنیا سبب شده است تا طی ۲۰ سال اخیر وقوع حوادث، افزایش چشم‌گیری داشته باشد. مهم‌ترین اثر این افزایش بر روی درجه‌ی حرارت اتمسفر کوهی زمین است که تحت عنوان گرمایش جهانی (Global Warming) شناخته می‌شود. افزایش گازهای گلخانه‌ای علاوه بر افزایش درجه‌ی حرارت زمین بر دیگر متغیرهای اقلیمی مانند بارش، تبخیر و تعرق و رطوبت هوا نیز تأثیر می‌گذارد که از آن به عنوان تغییر اقلیم (Climate Change) یاد می‌شود. طبق گزارش‌های هیأت بین‌المللی تغییر اقلیم (IPCC) به احتمال ۹۵ درصد تا سال ۲۱۰۰، افزایش دمای بین ۱.۷ الی ۴.۹ درجه‌ی سانتی‌گراد را در سطح زمین به دلیل انتشار گازهای گلخانه‌ای شاهد خواهیم بود. این تغییرات تأثیرات متفاوتی را روی بارنده‌گی مناطق مختلف جهان خواهد گذاشت. طی قرن گذشته، میزان متوسط بارنده‌گی در سطح جهان در حدود ۲٪ افزایش یافته است، اما مناطق مختلف شرایط متفاوتی را تجربه کرده‌اند. برخی نقاط کوهی زمین با افزایش بارنده‌گی مواجه شده‌اند که نتیجه‌ی آن سیلاب‌ها و طوفان‌های بی‌سابقه بوده است. در حالی که برخی از مناطق جهان با کاهش بارنده‌گی مواجه شده و شاهد خشک‌سالی‌های نادر بوده‌اند؛ خشک‌سالی‌های که پیش از این، مانند آن‌را تجربه نکرده بودند.

حوادث طبیعی جهان؛ ۸۵٪ مرتبط با اقلیم براساس مطالعات و ارزیابی‌های جهانی در بین سال‌های ۱۹۷۰ و ۲۰۱۹، بیش‌تر از ۷۹٪ حوادث در سطح دنیا مرتبط به آب و هوا و خطرات اقلیمی بوده است. این حوادث سبب ۵۶٪ تلفات و ۷۵٪ خسارات مالی در سطح دنیا شده است. در ۱۰ سال گذشته

دنیای امروزی و چالش‌های پیش‌رو

در حال حاضر، دنیا با چالش‌های گوناگونی روبه‌رو است. همه روزه این چالش‌ها پیامدهای وحشت‌ناک و غیرقابل جبران را بر زنده‌گی موجودات روی زمین از خود به جا می‌گذارد. کاهش منابع طبیعی به‌ویژه آب، فروپاشی ایکوسیستم و از بین رفتن تنوع زیستی، رشد جمیع انسانی بیش از ظرفیت زمین، گرمایش کوهی زمین، تغییرات اقلیمی و آلوده‌گی زمین از جمله‌ی مسایل پیچیده است که هر کدام به نوبه‌ی خود، به شکلی از اشکال طبیعت را به سوی نابودی می‌کشاند.

تأثیرات جهانی تغییر اقلیم

گرمایش کوهی زمین و به طبع آن تغییرات اقلیمی (آب و هوا) از پدیده‌های مهم زیست‌محیطی و از جمله‌ی بارزترین چالش‌های عصر امروزی به شمار می‌رود که پیامدهای آن در سطح جهانی، منطقه‌ای و ملی غیرقابل اغماض است. افزایش بی‌پیشینه‌ی سیلاب‌های آنی، خشک‌سالی‌های شدید، دگرگونی در وضع آب و هوا، تغییر در توزیع زمانی و مکانی بارش، افزایش و کاهش آنی درجه‌ی حرارت، بیابان‌زایی، فرسایش خاک‌ها، کاهش محصولات زراعتی، پایین رفتن نرخ تغذیه‌ی آب‌های زیرزمینی و بلندرفتن نرخ تبخیر و تعرق از مهم‌ترین تأثیرات تغییر اقلیم است. این پدیده به‌تدریج اثرات خود را در سایر ابعاد زنده‌گی بشر رونما می‌سازد. رشد صنعت از یک طرف، جنگل‌زدایی و تخریب محیط زیست از طرف دیگر، سبب افزایش روزافزون گازهای گلخانه‌ای در

در میز مذاکرات چه کسانی برای منافع افغانستان چانه می‌زنند؟

آسیه مزدهای

اشاره: هیات مذاکره‌کننده صلح ۲۱ عضو دارد. آن‌ها مسوولیت سنگینی در زمینه جنگ و صلح افغانستان برعهده گرفته‌اند. آشنایی مردم با آن‌ها بسیار مهم است. از این رو، روزنامه ۸ صبح در نظر دارد تا

هر یک از اعضای هیات مذاکره‌کننده صلح را به مردم معرفی کند. این کار به نوبت و در شماره‌های مختلف انجام خواهد شد.

از میدان جنگ تا میز مذاکره: فاروق مجروح کیست؟

سال ۱۳۴۸ خورشیدی، این جا قریه جلواردی ولسوالی انجیل هرات است. در دل خانواده‌ای از طبقه متوسط جامعه غلام‌فاروق به دنیا می‌آید. فرزند چهارم خانواده که آمدنش بعد از سه دختر در یک خانواده سنتی شادی بیش‌تری با خود می‌آورد.

غلام‌صدیق پدر خانواده در مرکز شهر هرات شیرینی‌فروشی دارد. زندگی ساده و در عین حال صمیمی می‌گذرد. سال ۱۳۵۵ است و مجروح مکتب را آغاز می‌کند.

غلام‌فاروق در کنار مکتب به دلیل تاکید و علاقه خانواده‌اش به دروس دینی، به فراگیری تعلیمات اسلامی نیز روی می‌آورد.

زندگی در یک خط آرام پیش می‌رود، اما زمستان سرد ۱۳۵۸ نظم این خط آرام را برهم می‌زند، کابل به تصرف شوروی درمی‌آید و خیابان‌های پایتخت شاهد رژه ۱۳۰ هزار نیروی این کشور.

در غرب کشور هم تانک‌های ارتش شوروی از طریق تورغندی وارد هرات می‌شوند. هنوز دوران نوجوانی غلام‌فاروق است که پدرش به اتهام همکاری با مجاهدین از سوی نیروهای ارتش سرخ دستگیر و

راهی زندان پل‌چرخ کابل می‌شود. روزهای سخت بی‌پدری بعد از پنج سال خاتمه می‌یابد و پدر غلام‌فاروق از زندان آزاد می‌گردد.

مجروح حالا جوان شده و به سنگر جنگ علیه ارتش سرخ می‌رود. او به عنوان یکی از اعضای حزب جمعیت اسلامی در کنار شهید صفی‌الله افضل، یکی از فرماندهان نام‌دار جهاد غرب افغانستان، در سنگر می‌جنگد.

۲۰ سالگی فاروق مجروح هم‌زمان است با تشدید بیماری پدر و از دست دادن او؛ زندگی وارد مرحله پیچیده‌تری می‌شود، مبارزات و دوران جنگ از یک سو و فراز و نشیب‌ها در خانواده از سوی دیگر.

سال ۱۳۶۷ است و پس از ۹ سال و اندی ارتش سرخ از خاک افغانستان خارج شده و زمینه پیروزی مجاهدین مساعد می‌شود و در نهایت اوایل ۱۳۷۱ مجاهدین بر نیروهای شوروی پیروز می‌شوند.

بعد از پیروزی مجاهدین در بهار سال ۱۳۷۱ خورشیدی، غلام‌فاروق مجروح به حیث آمر حوزه ششم امنیتی پولیس هرات مقرر می‌شود و تا اواسط سال ۱۳۷۴ و سقوط هرات به دست طالبان به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

بخشی از زندگی مجروح هم‌زمان با روی کار آمدن طالبان در مهاجرت می‌گذرد. به گفته‌ی خودش دشواری شرایط سبب مهاجرت او و خانواده‌اش به ایران می‌شود.

سال‌های مهاجرت او در ایران صندوق در بسته‌ای است که هیچ‌گاه علاقه‌ای به صحبت درباره آن نشان

نمی‌دهد و فقط می‌گوید به سختی گذشت.

هم‌زمان با سقوط طالبان در سال ۱۳۸۰ خورشیدی، مجروح به کشور بازمی‌گردد و مسوولیت بخش امنیت نظامی فرقه ۱۷ هرات را برعهده می‌گیرد. هم‌زمان با این، او به دلیل علاقه به مسایل اجتماعی در بهار ۱۳۸۱ به حیث نماینده مردم هرات در لویه‌جرگه اضطراری و سال ۱۳۸۲ نیز به عنوان نماینده مردم ولایتش در لویه‌جرگه قانون اساسی انتخاب می‌شود.

پس از آن غلام‌فاروق مجروح از وظیفه نظامی استعفا می‌دهد و بیش‌تر وقت خود را صرف رفع مشکلات اجتماعی و حل منازعات مردمی در هرات می‌کند.

سال ۱۳۸۴ خورشیدی است، مجروح گام مهم‌تری در میدان سیاست می‌گذارد و خود را از حوزه هرات

کاندیدای انتخابات مجلس می‌کند، اما رای نمی‌آورد. پس از این به عنوان ولسوال گلران ولایت هرات مقرر می‌شود و سال ۱۳۸۹ دوباره با ورود به کارزار انتخابات مجلس دوره شانزدهم، خود را کاندیدا می‌کند و با کسب رای مردم وارد پارلمان می‌شود.

او برای بار دیگر در انتخابات سال ۱۳۹۷ مجلس شرکت کرده و رای می‌آورد.

مجروح یکی از منتقدان جدی اشرف غنی است. او بارها انتقادهایی را در صحن علنی مجلس نسبت به حکومت و سیاست‌هایش وارد ساخته است. آقای مجروح در یک مورد در واکنش به عدم حضور و جایگاه مردم حوزه غرب کشور در سطح نظام و رده‌های بلند کشور از حکومت می‌خواهد که عدالت اجتماعی را مراعات کند و حکومت را آیینی تمام‌نمای مردم افغانستان ببیند.

او هم‌زمان با فعالیت در دنیای سیاست سراغ درس می‌رود و لیسانسش را در رشته حقوق و علوم سیاسی اخذ می‌کند.

مجروح در توصیف زندگی شخصی‌اش می‌گوید، بنویسد که غلام‌فاروق دو همسر، دو خواهر، دو برادر، دو پسر، سه دختر و یک نواسه دارد که به همه‌شان عشق می‌ورزد و دوست‌شان دارد.

این سیاست‌مدار ۵۱ ساله حالا در دوحه قطر در ترکیب تیم مذاکره‌کننده حکومت افغانستان است و البته خیلی هم تمایلی به صحبت در این باره ندارد.

مجروح معتقد است که اظهار نظرهای متعدد در مورد مذاکرات سبب کند شدن روند مذاکره می‌شود.

حمله بر کوثر دانش؛

دفترچه‌هایی که خونین شد و مدادهایی که شکست

اعجاز الحق سامی

در خانه‌شان ماتی است که نپرس... حتا کسی به دعاکردن رفته نمی‌تانه.»

از گوشه‌ای صدا می‌آید: حمله‌ها برای این است که دختران دیگر برای درس به بیرون نروند. اما از آن طرف جمعیت مردی کهن‌سالی صدا می‌زند: «نه! جنگ این‌ها، جنگ مذهب است.» دانش آموزی با صدای خسته می‌گوید: «بس اس دیگه خسته شدیم.» بغض گلویش را می‌فشارد و دیگر حرفی نمی‌زند. همین که می‌گویم نیروهای امنیتی، زهرخندی می‌زند و می‌گوید: «نیروهای امنیتی، امنیت جنازه‌های ما را می‌گیرند.»

آن طرف‌تر کنار پنجره‌ی شکسته‌ی رو به کوچه، زن کهن‌سال در حالی که با گوشه‌ی چادر نماز اشک‌اش را پاک می‌کند، با صدای بغض‌آلود خطاب به دانش‌آموزان می‌گوید: «دیگه درس نخوانین، آخر کشته می‌شوین.» اما طنین این واژه‌ها که پژواک اندوهی بی‌پایان زن کهن‌سال بود، حکایت از ناامیدی داشت. نگاهی به حویلی متروکه‌ای می‌اندازم که در و پنجره‌هایش شکسته است. می‌گویند به تعداد هفت تن از دانش‌آموزانی که آن‌جا زنده‌گی می‌کردند، کشته و زخمی شده و بقیه از آن‌جا رفته‌اند. وقوع انفجار آن‌روز خاطر گرمی دولت‌مردان را نیز اندکی آزد، طوری که با نشر اعلامیه‌هایی بلند و بالا، این حادثه را تقبیح و محکوم کردند و نیز با ابراز تاسف فراوان گفتند: «کار طالبان است.» اما داعشیان گفتند که کار آنان بود.

اکنون فضای کوچه پُر از سکوت است؛ سکوتی که یادآور خاطرات چندین دانش‌جویی است که در آن‌جا جان باختند. بیم بر محل حاکم است، اما کار پایان نیافته، چرا که دانش‌آموزان دوباره به میدان باز می‌گردند، دوباره با خامه بر برگ‌های دفترچه می‌نویسند. معتقدند که خاطرات تلخ باید درج تاریخ شود و انسان‌های پسین پیرامون آن قضاوت کنند، اما رود دانش نباید قطع شود. باید جاری باشد، آن‌گونه که هیچ نیرویی نتواند جلویش را بگیرد.

بغض گلو و وسعت درد هادی را از وحشت انفجار روز شنبه، می‌توان از لرزش صدایش سنجد. او هنوز هم هر از چندگاهی که یاد زخمی‌های روز حادثه می‌افتد، اشک می‌ریزد. می‌گوید: وحشت کرده بود. ساعت ۴:۳۰ دقیقه‌ی عصر فهمید که انفجار درست در پهلویش اتفاق افتاده است. تنها کسی که آن لحظه به ذهن مهیوت‌مانده‌اش رسید، مادر کهن‌سال و مریض‌اش بود. آیا مادرش او را ترک کرده بود؟ نه. او زنده بود، اما فضای وحشت‌بار آن روز کابوس سیاهی است که هنوز شب‌ها به سراغ او و مادر بیمارش می‌آید. پس از گفت‌وگوی کوتاه با هادی، متوجه می‌شوم اطرافم پر از دانش‌آموزان قد و نیم‌قد شده است، از میان تجمع دختران که دور هم آمده‌اند تا از یک‌دیگر دل‌جویی کنند، زن میان‌سالی به تصویری در پوستر اشاره می‌کند و می‌گوید: «پسر خاله‌ام بود،

از میان دختران صدا می‌زند: «ما قوی‌تر از گذشته می‌رزمیم و نمی‌ترسیم.» همین‌طور دانش‌آموز دیگری می‌گوید: «شما نمی‌توانید مانع پیش‌رفت‌مان شوید، پیروزی از آن قلم است...» متوجه می‌شوم که خانمی در حال تصویربرداری است. عقب جمعیت، دختر دانش‌آموزی اما چیزی نمی‌گوید و در حالی که به زمین خیره شده است، آرام آرام اشک می‌ریزد. او به چیزی فکر می‌کرد، شاید به این‌که، دانش‌آموزان فقط برای آموزش این‌جا آمده بودند، با کسی جنگی نداشتند، پس چرا این‌گونه بر آنان ظلم می‌شود. من نیز همین سوال را از خودم می‌پرسیدم، اما من و او، لحظه‌ی بعد جواب‌مان را از یک دانش‌آموزی که صورت‌اش از شدت گریه ورم کرده بود و هم‌چنان می‌گریست، گرفتم: «ترس از علم و آگاهی.» آثانی که بر مکان‌های آموزشی حمله می‌کنند، از آگاهی جامعه در هراس اند.

حوالی ۴:۳۰ عصر، صدای آژیر امبولانس‌ها بلند است و فریادها وحشت‌انگیز. بوی دود و باروت بر فضای شهر مستولی می‌شود. در غرب کابل وحشت بی‌انتهای حاکم است. هر طرف فریاد و زجه‌هایی بلند است. دفترچه‌های خونین، مدادهای شکسته، کفش‌های پر از خون و جنازه‌هایی که روی‌شان ملاقه‌های سفید کشیده شده‌اند. نیروهای امنیتی در حال انتقال زخمیان به شفاخانه‌ها هستند. در انفجار کوثر دانش حدود ۲۰ تن کشته و ۸۰ تن زخمی شدند. قربانیان همه بین ۱۶ تا ۲۰ سال سن داشتند و بیش‌تر دانش‌آموزانی بودند که به امید ورود به دانشگاه، از ولایات مختلف به پایتخت آمده بودند. با گذشت روزها، بیم و وحشت در آن کوچه پابرجاست و اندوه بر دل عابران سنگینی می‌کند.

کوچه‌ی نسبتاً قدیمی با دیوارهای گلی در ساحه‌ی «پل خشک»، کوچه‌ای که در انتهای مرکز آموزشی کوثر قرار دارد. آغاز روز است، خلاف همیشه کوچه نسبتاً خلوت می‌نماید. تنها تعداد محدودی از دانش‌آموزان و عابران در انتهای کوچه کنار پوستری که در آن تصویرهایی دیده می‌شود، تجمع کرده‌اند. فضای سرد و ساکت کوچه، حکایت از وحشت و اندوهی بزرگی دارد. نگاه‌های غم‌بار عابران روی تصاویری از قربانیان خیره شده است که عصر شنبه از میان آنان به ابدیت پیوستند. همه مات و مهیوت مانده‌اند. نفس عمیقی می‌کشم و به آنان نزدیک می‌شوم. تجمع‌شان نه برای آغاز یک روز درسی است، بلکه آمده‌اند تا دو روز پس از رفتن عزیزان و هم‌قطاران‌شان یادی از روزهای بریادرفته‌ی آنان کنند و لختی اشک بریزند.

منتظر می‌مانم تا بیش‌تر دلیل تجمع منظم‌شان را کنار تصاویر قربانیان بدانم. لحظه‌ی پس از آن، دانش‌آموزی

دبیر بخش ویدیو:
خبرنگاران:

محمدنصیر کاوشگر
عبدالاحمد حسینی، محمدحسین نیک‌خواه، خلیل رسولی، هما همتا، الیاس طاهری، احمدشاه شاداب، حفیظ علی خیل، توفان عمری، شعب حکیمی، پرویز کامروز، زهرا عطایی
علی نظری، س. نوین
رضا مرادی
۰۷۰۰۱۷۵۵۱۰ - ۰۷۸۷۸۸۷۹۹ Shaparsepehr@gmail.com
نشانی پستی:
صندوق پستی ۰۲۵-۰۳۸، پسته‌خانه مرکزی، کابل، افغانستان
نشانی دفتر کابل:
۸ صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه ۸ صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

صبح ۸
روایت دیروز، آینه امروز، نوید فردا

صاحب امتیاز:
مدیرمسئول:
سر دبیر:
دبیر گزارش‌ها:
دبیر بخش خبر:
دبیر رسانه‌های اجتماعی: نورعلی فرحت

سانجر سهیل
مجیب مهرداد
خلیل اسیر
حسین بهش
علی شاه حقمیل
نورعلی فرحت

sanjarsohail@yahoo.com
mujib_mehrdad@yahoo.com
8am.daily@gmail.com

Publisher:
Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com

Editor-in-Chief:
Mujib Mehrdad
mujib_mehrdad@yahoo.com

Facebook.com/8am.af
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

حساب جاری برای انجوها

عزیزی بانک محصول ویژه ی را برای انجوها با طیف وسیع امتیازات طراحی نموده است. هدف طراحی حساب جاری انجوها داشتن سیستم جداگانه برای معاملات انجوها. خدمات عالی و ممتاز و همچنان منیر ارتباطی برای مدیریت بهتر ارتباطات با این سکندر عمده میباشد. حساب منگور به چهار نوع اسمار: افغنی، ادر، ایورو، لیونند انگلیسی افتتاح میشود. برای معلومات بیشتر به شماره 1515/0093791801515 به تماس شوید و یا هم به نزدیکترین نمایندگی عزیزی بانک مراجعه کنید

www.azizbank.af 1515

تاریخچه انتخابات در ایالت تگزاس امریکا

کیوان شکوری

ایالت تگزاس به دلیل بالابودن جمعیت آن، با ۳۸ رای الکترال یکی از ایالت‌های مهم در انتخابات امریکا است. از سال ۱۸۴۸ که تگزاس در اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری امریکا شرکت کرد تاکنون که اکتبر سال ۲۰۲۰ است، ۴۳ دوره انتخابات ریاست جمهوری در ایالات متحده برگزار شده است. در این مدت، تگزاس به غیر از سال‌های ۱۸۶۴ و ۱۸۶۸ که به علت جنگ‌های داخلی در انتخابات شرکت نکرد، در مابقی ۴۱ دوره آن شرکت کرده است.

دبلیو بوش، چهل‌وسومین رییس‌جمهور امریکا نام برد که سابقه فرمان‌داری این ایالت را در پرونده کاری خود دارد. ۳۷ تن از این فرمان‌داران دموکرات، شش تن جمهوری‌خواه، یک تن محافظه‌کار، یک تن مستقل و یک تن جمهوری‌خواه محافظه‌کار بودند. اختلاف بین دو حزب بسیار زیاد است. به گونه‌ای که از بدو تاسیس این ایالت تا سال ۱۹۷۹، فقط دو فرمان‌دار جمهوری‌خواه و یک تن جمهوری‌خواه محافظه‌کار بودند. اما مانند دیگر انتخابات‌های این ایالت، در سال‌های اخیر جمهوری‌خواهان بهتر عمل کرده‌اند. از سال ۱۹۹۵ تاکنون هر سه فرمان‌دار ایالت تگزاس عضویت حزب جمهوری‌خواه را دارند. Greg Abbott از حزب جمهوری‌خواه، فرمان‌دار حال حاضر این ایالت است.

نتیجه: دموکرات‌ها در طول تاریخ انتخابات ریاست جمهوری با ۲۷ دوره برتر اند. جمهوری‌خواهان برنده ۱۰ دوره اخیر این انتخابات هستند. دموکرات‌ها در طول تاریخ انتخابات‌های مجلس سنا، نماینده‌گان و فرمان‌داری برتر هستند، اما جمهوری‌خواهان در سال‌های اخیر بهتر عمل کرده و هر دو کرسی این ایالت در مجلس سنا و ۲۲ کرسی از ۳۶ کرسی این ایالت در مجلس نماینده‌گان و سه فرمان‌دار اخیر این ایالت همه جمهوری‌خواه اند. می‌توان نتیجه گرفت که تگزاس در طول تاریخ، یک ایالتی با گرایش شدید به سوی دموکرات‌ها بوده است، اما حالا یک ایالتی با گرایش شدید به سوی جمهوری‌خواهان است.

G. Tower (۱۹۶۱-۱۹۸۵) از حزب جمهوری‌خواه، هر سه تن با ۲۴ سال حضور در مجلس سنا با سابقه‌ترین سناتورهای ایالت تگزاس اند. از سال ۱۸۴۶ تاکنون تعداد ۲۷۲ تن به‌عنوان نماینده این ایالت در مجلس نماینده‌گان امریکا انتخاب شده‌اند. در میان آن‌ها اسامی اشخاصی مانند: جرج بوش پدر و لیندون جانسون، روسای جمهور سابق امریکا یا سام ریبرن (SamRayburn) یکی از با سابقه‌ترین نماینده‌گان تاریخ امریکا با ۵۰ سال حضور در مجلس نماینده‌گان به چشم می‌خورد. از مجموع ۲۷۲ نماینده، ۲۰۸ تن دموکرات، ۶۰ تن جمهوری‌خواه، یک تن دموکرات مستقل، یک تن حزب پشت سبز (Greenback Party)، یک تن حزب امریکایی یا متولدین امریکا یا Know Nothing Party و یک تن مستقل بودند. دموکرات‌های تگزاس با ۲۰۸ نماینده در طول تاریخ انتخابات مجلس نماینده‌گان امریکا دست برتر را دارند. طوری‌که در حد فاصل سال‌های ۱۸۴۵ الی ۱۹۴۵ به مدت ۱۰۰ سال فقط هفت نماینده جمهوری‌خواه سر کار آمدند و مابقی نماینده‌گان از حزب دموکرات بودند. در سال‌های اخیر اما گرایش مردم تگزاس به جمهوری‌خواهان بیشتر شده است. طوری‌که از ۳۶ نماینده‌ی حال حاضر این ایالت در مجلس نماینده‌گان امریکا، ۲۲ تن جمهوری‌خواه، ۱۲ تن دموکرات و یک کرسی نیز خالی است. از سال ۱۸۴۶ تاکنون، ۴۶ تن به مقام فرمان‌داری ایالت تگزاس رسیده‌اند. در میان آن‌ها می‌توان از جرج

انتخابات نهایی ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ در حوزه انتخاباتی ایالت تگزاس، دونالد ترامپ با ۵۲.۲ درصد آرا موفق به شکست هیلاری کلینتون با ۴۳.۲ درصد آرا شد و ۳۸ رای الکترال این ایالت را بنام خود کرد. از سال ۱۸۴۶ که اولین دوره انتخابات مجلس سنا در تگزاس برگزار شد تاکنون ۳۲ تن برای سناتوری این ایالت در مجلس سنای امریکا انتخاب شده‌اند. تعدادی از این سناتوران تا ۴ دوره در این پست بودند. ۲۴ تن از این سناتوران از حزب دموکرات، شش تن جمهوری‌خواه، دو تن سناتورهای که در دوران کاری خود تغییر حزب دادند (یک تن عضو احزاب دموکرات و حزب امریکایی یا متولدین امریکا یا Know Nothing Party و یک تن احزاب جمهوری‌خواه و جمهوری‌خواه لیبرال) بودند. همان‌گونه که آمار نشان می‌دهد، دموکرات‌ها در طول تاریخ انتخابات مجلس سنا با اختلاف بسیار زیاد، برتر هستند. تا سال ۱۹۶۱ فقط دو سناتور جمهوری‌خواه در تاریخ این ایالت مشاهده می‌شود. بعد از آن تاریخ، گرایش مردم از دموکرات‌ها به سوی جمهوری‌خواهان چرخید و یکی از دو کرسی این ایالت در مجلس سنا (یکی از سال ۱۹۶۱ و دیگری از سال ۱۹۹۳) در دست جمهوری‌خواهان است. تد کروز و جان کورنن دو سناتور حال حاضر و جمهوری‌خواه این ایالت در مجلس سنای امریکا اند. Thomas A. Culberson (۱۸۹۹-۱۹۲۳) و John T. Connally (۱۹۲۹-۱۹۵۳) از حزب دموکرات

اطفال ما آینده ما است

اطفال تان را در مقابل پولیو واکسین کنید و آیند افغانستان را درخشان سازید

اطفال تان را هر بار با دادن دو قطره واکسین پولیو از مرض پولیو نجات دهید

زمبور ماشومان زموږ راتلونکي دی

خپل ماشومان مو د پولیو په وړاندې واکسین کړئ او د افغانستان راتلونکي روښانه کړئ

هر ځل خپلو ماشومانو ته د پولیو دوه څاڅکې واکسین ورکړئ تر څو له دې ناروغي څخه خوندي وي